

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Boeckai István szobra Nyárádszeredában

Huszonkettedik évfolyam
2011. február

2

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Balázi Zoltán: A szeretet hangján! 1Korinthus 4,20–21	71
Barát István: Boldog, aki olvassa – boldog, aki hallgatja. Jelenések 1,1–8.....	74
Csomay Árpád: Szenvadás – dicsőség. Róma 8,18.28–30	76
Szalkay Róbert: Sámson. János 8,12.....	79

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Ti vagytok a földnek sója és a világ világossága. Máté 5,13–16	82
---	----

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walther: A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára. (Ford. Kádár Miklós ny. lelkipásztor)	
A templomtisztítás. János 2,12–25	88
Jézus és Nikodémus. János 3,1–16	90
A Völegényről szóló hasonlat. János 3,17–36.....	93
Jézus és a samáriai asszony. János 4,1–42	96

A Genezárét partján

Gyököcssy Endre: Indulás a mélységek felé XIII. Teljes elfordulás a gonosztól.....	100
---	-----

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor: Az isteni időszámítás. Zsoltárok 90,4 és 2Péter 3,8–9.....	103
---	-----

Esketési igehirdetés

Erős-Jóó Béla: Bőségben éljetez minden jó cselekedetre. 2Korinthus 9,8	105
--	-----

Temetési igehirdetés

Székely József: Isten irgalmas. Zsidókhöz 4,12–16	108
---	-----

A címlapon: Bocskai István szobra Nyárádszeredában. Fényképezte Istvánfi Katalin Erzsébet.

A szobor a Bécsi Béke 300 éves évfordulójára készült. 1906-ban leplezték le. 1906–1924 között áll a helyén, majd 1924-től 1933-ig a templomba menekítették. 1933–1940 között a kolozsvári Református Teológiai Fakultáson őrzik. 1940–1945 között ismét Nyárádszereda főterén áll. 1945-től 1997-ig újból a templomban rejtőzködik. 1977-ben leplezik le harmadszor, azóta ismét a város díszé.

A hátlapon: *Bocskai István második végrendelete* (részlet)

Vasárnapi prédikációk

Balázsi Zoltán

Bardoc

A szeretet hangján!

Alapige: 1Korinthus 4,20–21

Bibliaviasítás: János 10,1–16

A tavaly nyáron történt, amikor az egyház visszaszolgáltatót erdejéből hoztuk a télre való fát, az autónk lerobbant kinn az erdőn. Késő éjszaka lett már, mire sikerült megjavítani. Csendben vártam, hogy elkészüljenek az autóval, miközben hangokat hallottam az erdő felől. Egy pásztoreMBER kereste elcsatangolt állatait. Eszembe jutott a bibliai jó pásztor, aki otthagyja a kilencvenkilencet, hogy megkeresse az eltévelyedett századikat. A pásztor, aki egyszerre vezető és társ. Aki erős, nyáját a vadállatokkal szemben megvédeni képes ember, aki nem retten vissza semmitől, ugyanakkor gyengéd juhait iránt, ismeri állapotukat, alkalmazkodik helyzetükhöz, karján hordozza őket, és úgy szereti egyiket-másikat, mint gyermekét. Miközben magamban ilyenképp elmélkedtem, a pásztor már nyújtotta is kezét köszönésre, hiszen felismert. Néhány szó után, így szólt: „Nézze Tiszteletes Úr! Milyen szép látvány innen a magasból a kivilágított templomunk. Valahányszor megpillantom, mindig elmondok egy imát, tudja – mentegte magát –, nincs nekem időm arra, hogy eljárjak a templomba, de azért hiszek én a jó Istenben, s tudom, hogy szeret engem idefenn is. Ő itt is velem van!”

Felolvasott ígék üzenetét három gondolat köré csoportosíthatjuk. Magunk előtt látjuk Pál apostolt és Korinthus városának lakóit, másodsor: az ige eszünkbe juttatja megüresedett beszédünket, harmadszor pedig beszélünk a szelídségnek lelkületéről.

I. Pál apostol és Korinthus

Pál, Jézus Krisztus tizenharmadik apostola, a Kilikia (Kis-Ázsia, ma Törökország) tartományban található, Nagy Sándor alapította kereskedelmi és kulturális központban, Tarsus városában született Kr. u. 1. körül, Benjámin törzsből származó hellenizált zsidó családban. Eredetileg Saulnak hívták. Római polgárjoggal rendelkezett, melyre hivatkozott is. Zsidó nevelésben részesült, Gamaliél rabbi tanította Jeruzsálemben. „Polgári” foglalkozása sátorkészítő volt. A farizeus irányzatot követte, részt vett a korai keresztények üldözésében: jelen volt István vértanú kivégzésénél. Később a Damaszkuszban lévő keresztények ellen indult, de útközben (a „damaszkuszi úton”) csodás eseményben volt része, és ő is Jézus Krisztus követőjévé vált.

Megtérése megadta élete értelmét. Misszionáriusi útja során jutott el Korinthusba.

Elég egy pillantást vetni a térképre, és rögtön látjuk, hogy a város földrajzi fekvésénél fogva arra predestinált, hogy jelentős szerepet játsszék. Szolgálatában során egy istenfélő ember (Justus) házában prédikál, miután a zsinagógában nem adtak neki helyet. Ott van Akvila és Priscilla, kik megértik Jézus hívó szavát.

Korinthus hiába énekelték meg a költők, nevezték bár Görögország szemének, lehetett kereskedelmi központ, a vagyon és a fényűzés csomópontja, mégis az erkölcsi fertő legmélye volt (1000 pogány papnő várta a szórakozni vágyó embereket). Ady egyik versében így ír a nagyvárosról:

„Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,

De jó volna ünnepelni
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászzkodni,
De jó volna megnyugodni.”

Sok egyenetlenség uralkodott a megalakult gyülekezet életében is. Pál távozása után zavargások törtek ki az első keresztyének között.

A korinthusiak közül többen kétségbe vonták, hogy Pál valóban Jézus Krisztus apostola, hogy az Ő küldetésében jelent meg Korinthusban, és amit mondott, azt valóban az Úr Jézus üzeni a gyülekezet tagjainak. Nem úgy kezelték, mint pástort. Megvádolták azzal, hogy uralkodni akar a gyülekezetben. Azért írta elő olyan pontosan és határozottan, hogyan kell Jézus tanítványainak, a keresztyéneknek házasságban élniük, mi legyen az istentisztelet rendje, az úrvacsora rendje és így tovább. Bántó, gonosz rágalmakat is szórtak az apostolra.

Pál szerette és tisztelte a gyülekezet tagjait, de azt mondta: aki igazán ismer engem és hitelesen meg tudja mondani, hogy ki vagyok, mit teszek, az az én gazdám, a Megváltó, Jézus Krisztus, és akinek Ő minősít, én az vagyok. Ezért nem keseredett el, ezért nem hagyta abba szolgálatát, ezért nem volt dühös a korinthusiakra, továbbra is szeretettel hirdette nekik Isten Igéjét.

Pál apostol néha a szívébe enged látni, és leveleiben olyan kifejezéseket, utalásokat, olykor rövid beszámolókat is ír, amelyek közelről engedik látnunk, hogy milyen lelki, hitbeli harcai voltak. Mi a véleménye magáról, hogy viszonyult Jézushoz, hogy viszonyult munkatársaihoz és hogy viszonyult az ellenségeihez.

Sokféle harcunk van nekünk is. Elég, ha a mindennapokra gondolunk, a munkanélküliségre, pénztelenségre, a család napi gondjaira, gyermekeink jövőjére. Ott vannak a lakásgondok, tudok-e én is megfelelő hajlékot biztosítani családomnak? Miből fizetem ki a közköltiséget? Mit szólnak a barátok, ismerősök, ha elmaradok tőlük?

Aztán ott van a szülőföld. Édesapám, édesanyám háza. Kire marad, ha minden fiatal idegenben talál jó megélhetést? Mi lesz a sok parlagon maradt szántófölddel, ami régen a családok megélhetését jelentette, a szépen felújított, de megüresedett templomainkkal? Sok-sok kérdés. De kevés rájuk a válasz. Sokat beszélünk ezekről, de érdemileg jutunk-e előbb?

Mínderhol egyenetlenség, pártoskodás, civódás. Családban, politikában, egyházban. Az örökségen összevesző testvérek! Megéri-e harcolni, igaz embernek lenni, itthon, hitben megmaradni? Hiszen a világ annyi szépet és jót ígér! Kell ez nekem, tevődik fel a kérdés? Igen, megéri! Mert aki állhatatos marad mindvégig, az elnyeri a hervadhatatlan koszorút, amiről Pál apostol is beszél. S Isten szeretetéről beszélni kell, de nemcsak beszélni, hanem tenni. Mert a beszéd nem elég. Tenni, cselekedni kell!

II. Vajon milyen a mi beszédünk?

Sóval fűszerezett, ahogy Jézus tanít? Szomorúság tölt el, ha az ifjak beszédét hallgatom, mintha unnák kimondani a szavakat is. Pedig a beszéd a személyiség egyik legfontosabb megnyilatkozási módja; tükör, mely a személyiségről nagyon sok lényeges vonást tár fel. Sokféle beszéd van. Van szónoki beszéd, melynek az a célja, hogy segítségével a szónok megnyerje ügyének a hallgatóságot. Van viszont hiteles beszéd is, ami-

hez az életvitel is oda van ragasztva. Ma mindenki csak beszélni akar: a politikusok (lásd az öszödi beszédet), polgármesterek, ügyvédek.

Ez az egyszerű ember, akit megvesszőztek, megköveztek, kigúnyoltak, megvetettek, aki saját keze munkájából próbál megélni, nem adta fel. Mert Isten nem akarta, hogy elhagyja Korinthust. Ment volna, de Isten nem engedte addig, amíg szükség volt ott rá.

Amikor eljött az idő, és tovább kellett menjen, akkor leveleiben intette a gyülekezetet, hogy mit hogyan tegyenek. Többször is át lehet olvasni leveleit. **Mindenhol a szeretet hangján szól** (lásd: A szeretet himnuszát).

Elismeri, hogy vannak ékesszóló rétorok, de Istennek országa nem beszédből, szavakból áll csupán. Erőből. Tenni kell érte, dolgozni, küzdeni, mint a szántóvető ember, aki új és új ugart szánt, hogy az Ige magvait legyen, ahová vesse. Új szíveket, embereket kell megnyerni Istennek a Szentlélek erejével.

Ó, mi milyen könnyen feladjuk, leírunk embereket. Ezekkel nincs amit kezdeni.

Nincs templomlátogató gyülekezet, nincs megfelelő gondnok, presbitérium, gyülekezet, ifjúság.

De vajon mi megfelelő módon beszélünk és cselekszünk? Fáj nekünk más fájdalom? Örvendünk-e az örvendezőkkel, utánuk megyünk-e, megkeressük-e, hívogatjuk-e, karjainkba vesszük-e? Úgy szeretjük-e őket, mint a gyermekeinket? Biztatjuk-e őket, hogy nem szabad feladni, megéri ez a világ. Mégis, mennyi ember dobja el életét, mert hiányzik életükből Isten szava.

Az öreg apostol milyen szépen szólítja meg a párttűtő korinthusiakat. Mivel menjek hozzátok? Tudnék én menni vesszővel is, hogy megtérítselek, de én szeretettel megyek inkább. Vesszőzni, fenyíteni könnyű. De én nemcsak a testeteket, hanem a lelketeket is félttem. A példabeszédek könyvében (10,13) az áll, hogy a „vessző a bolond hátának való”.

Nagy dolog, ha az ember úgy él, hogy békesség és boldogság veszi körül.

A világ emberiségének 10%-a mindig úton van. Ki erre, ki arra megy, keres, kutat, de megnyugvást nem talál. Vannak, akik a vallások között is kutatnak, hogy melyik is az igazi, mi lenne jó, hol találnak megnyugvást, miközben mások tehetetlenül tengnek-lengnek, vagy éppen habzsolják az élet adta lehetőségeket. Némelyek elhagyják otthonukat, szülőföldjüket, hogy életük szerintük minőségibb legyen. De a szülőfölddel együtt távol kerülnek Istentől is. Egy csíkszentkirályi egyszerű székely ember, a maga ízes beszédén a következőket mondta:

Most az utóbbi üdöbe es sok fiatal ment el innét a faluból, sokan vannak odakünt... Sikerült ejjsze az életük odaki es, s adja a Jóisten, hogy sikerüljön es mindenkinek, aki elment, de azért látom, hogy most es mindegyre haza-hazajárnak, húsvétkor, karácsonykor, de különösön nyáron, Szent Istánkor örökké csak itthon vannak. Úgy látszik, mégse érzik jól egészen magikot odaki abba a nagy boldogságba, met másként mit nyisletnének itt annyit azokkal a fényes autókkal, métt akarnak itthon ünnepelni, métt nincsenek ott jól, ahol vannak? De hát egyet jönnek s egyet mennek, mind a nyüst s a borda. Met a szülőfölddel es úgy van ejjsze az ember, mind minden egyebvel: csak akkor tanulja meg igazán értékelni, amikor má nincs mit.

De hát olyanok az emberek es, mint a vándormadarak, amelyikék ide visszavisszajárnak. Met azt még megértem ugye, hogy sarjúcsináláskor, Kisasszony táján a gólyák s a fecskék elmennek innét a melegebb országokba, met hát jő az ősz s a tél, de azt má nem értem egészen, hogy métt jönnek vissza tavasszal onnan abból a jó melegből. Hát csak azért ejjsze, met itt akarják kiköteni a fjaikot, met hogy valójában itt van a hazájik nekik. A szülőföld az nagy dolog. A haza ott van örökké, ahol az ember születik, s ahol felnő. Így osztán az ember sorsa mégsem egészen olyan, mind a madaré:

met a madárfiak mind itt születnek, itt tanulnak meg repülni, itt készülnek fel a nagy útra, s így osztá a gólya- s a fecskemenzettek ez vót, s ez lesz a hazája örökös időkig, de az emberek gyermekei, akik ott künn az idegenbe születnek, s ott es nőnek fel, hát azok má csak vendégek lesznek itthon a nagyapáik földjén, met nekik má máshol van a haza, s más lesz még a nyelvük es attól kezdve. Lehet, hogy az én dédonokáim se tudják majd megkülönböztetni az ökröt a tehéntől, a lónyomot a marhanyomtól, az árpát a búzától, s a haragszót a gyárfüvástől. (Tánczos Vilmos: Elejtett szavak)

III. Szelídségnek lelke

Pál apostol szelídséggel közeledik a még zsenge keresztyénekhez, akiknek mutatja a Krisztushoz vezető utat. Tanuljuk meg tőle, hogy csak így érdemes tanítványnak lenni. Mennyi aggodalmaskodástól, felesleges idegességtől szabadulnánk meg. Mennivel több időnk maradna a hálaadásra.

Jézus mondja, hogy: „Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.” Aztán arra tanítja követőit, hogy: „tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok.” Itt ebben az igében a szelídség jelenti a nyugodt kedvességet. Az igazi keresztyén még üldözés idején is mindenki iránt derült szelídséget tanúsít: így mutatja meg, hogy az „az én (Isten) igám gyönyörűsége, és az én terem könnyű”.

Samária városára a tanítványok tüzet akartak kérni, miután az nem fogadta be Jézust. A Mester pedig így dorgálja tanítványait: „nem tudjátok, minémű lélek van bennetek!” Egyszer majd a mi lelkünket is megvizsgálja Isten. Csak híjával ne találtassunk!

Az öreg apostol munkájának és szeretetének az lett a gyümölcse, hogy Korinthus keresztyén népe megértette az apostol intő szavát. Az egyenetlenségek, viták elcsitulak és gyarapodni kezdett az Úr Anyaszentegyháza. Eljutott hozzánk is az evangélium, Isten megtartó kegyelme Krisztus Jézus által. Fogadjuk kedvesen, hordozzuk szemünk előtt, mint egykor Izráel népe az Úr szavait, hogy el ne feledkezzünk róla soha.

Ha megtapasztaltuk e drága kegyelmet, akkor vigyük, adjuk tovább üzenetét, hogy „Téged is keres Isten” Nyisd meg szíved, testvérem, fogadd be Krisztust, aki az ajtód előtt áll (ahogy énekeljük 473. énekünkben), hogy örök életed legyen. Ámen.

Barát István

Alsórákos

Boldog, aki olvassa – boldog, aki hallgatja

Alapige: Jelenések 1,1–8

Bibliaalvasás: Zsoltárok 95,1–11

A jelenések könyvének olvasása közben az embernek futkos a hideg a hátán. Sokszor nem értjük, sokszor korunk eseményeit erőltetjük A jelenések könyvének eseményeibe. Pál apostol biztat, hogy nem a félelem és rettegés Lelkét kaptuk, hanem a Fiúságát. Ha ilyen gyermeki lelkülettel olvassuk ezt a kijelentést, boldogok leszünk, mert rájövünk, hogy Isten nem rémítgetni akar minket, hanem mint egy családfő, megosztja velünk, gyerekeivel az Általa eltervezett eseményeket. Bennünket pedig azzal vigasztal, hogy nincs okunk a félelemre, mert a borzasztó eseményeket Ő irányítja s közben az Ővéit erősíti és oltalmazza. Sőt, mindazt a rosszat is, amit e siralomvölgyben reánk bocsát, javunkra fordítja. Ez a tudat kell okot adjon a boldogságra, akár a könyv olvasása, akár a könyvről szóló magyarázat során. Tudniillik, nem vagyok kiszolgáltatva az események véletlenszerű folyásának, nem vagyok a sors kényére-kedvére utalva, hanem nekem van egy Atyám, aki irányítja a végidők történéseit, azzal a céllal, hogy teljes

diadalmat arasson a bűn és Sátán felett és ebben a győzelemben minket is részesítenék.

Nehéz időben íródott ez a könyv, a keresztyén üldözések rettenetes korszakában. Az első századi keresztyének mindennapi életükben tapasztalhatták a római császárok zsarnokságát, istenítését. Halálra szánták magukat Krisztusért. A római császár kikérte magának a Pantokrátor, a Mindenható címet és az ezzel kijáró tiszteletet. Az akkori keresztyén ember pedig naponta szembesült a nehéz kérdéssel: Kit imádok, Krisztust vagy pedig a császárt? Szinte minden keresztyén családban volt valaki, akit elhurcoltak vagy éppenséggel vértanúságot halt hitéért. Ezért is a vigasztalás és a reménység könyve. A jelenések könyve, erősítés a kísértések közepette élő keresztyének számára, akiknek csak egy Mindenható Krisztusuk van.

Volt-e valaha a történelem folyamán könnyű dolga az Egyháznak? Könnyebb-e a mai keresztyén ember dolga? Látszólag vallásszabadság van, de a nagy szabadosságban sokkal nagyobb kihívásokkal és kísértésekkel kell szembenéznünk. Sokszor a hitünket az anyanyelvünk védelmében keresztül kell megvállanunk és megvédenünk. Számtalanszor szembesülnünk kell az elvilágiasodással. Nem igazán tudjuk felvenni a versenyt a modern kínálatokkal: internettel, számítógépes játékokkal, szappanoperákkal. Gyermekünk egy öncélú világban nőnek fel és elfelejtenek játszani. Egy virtuális világban tanulják véresebbé tenni az életet és elpusztítani egymást. Vagy éppenséggel modern rajzfilmek nevelik vagánnyá és gyarapítják egyre érthetlenebbé szókincsüket. Fiatalfiainkat egyre inkább vonzza a világ, a kábítószerek, a gyors és könnyű siker – bárhol és bármilyen áron. A középosztály a kommunista nevelésre hivatkozik és nem akar templomba járni, Krisztusról, megváltásról hallani. Idejét leköti a munka, a pénzszerzés. Pihenésként pedig önmagának hódol. Az idősök már belefáradtak az életbe, a munkába, az egyedüllétbe. Nincs keresztyénüldözés, mert már nincs akit üldözni. Fogynak rendületlenül és ürülnek templomaink! És mit mondjunk a személyes életünkről, hitünkről? Hogyan viselkedünk, amikor fülünk hallatára káromolják Isten nevét, amikor szemünk láttára gyalázzák Isten ügyét és a képmására teremtett embert, amikor már nincs semmi, ami szent, csak ami bármi áron hasznot hoz. Könnyű ilyenkor lesütni a szemet és nem meghallani a trágár célzást, utalást, esetleg cinkosul mosolyogni a kétértelmű, sikamlós megjegyzéseken. Egyetlen korszakban sem volt könnyű dolga az Egyháznak. Üldözés vagy világi kihívások – ez az osztályrésze. De aki mindvégig állhatatos marad, üdvözülni.

Ezzel a megjegyzéssel kezdődik a könyv: *Ez Jézus Krisztus kinyilatkoztatása*. Ugyanolyan szent és fontos, mint a többi. Ugyanúgy benne van Isten szeretete, gondviselése, mint a többiben. Ugyanúgy Krisztus nagyságát és a megváltás tényét ragyogtatja fel, mint a többi. Minden időben voltak isteni dicsőítést követelő emberek, de ők **voltak, míg Isten van, volt és eljövendő** – örökké Úr, és nekünk megadatott, hogy az Ővéi lehessünk.

Már rögtön a könyv elején egy szép bizonyágtételt olvasunk. János igyekszik megfogalmazni, hogy kicsoda Jézus Krisztus. Ez a bizonyágtétel szembesítsen önmagunkkal: számunkra kicsoda Jézus Krisztus? Kinek tartjuk Őt? Hű Pásztorom, Akit követek? Egyáltalán kit követek? Mit jelent a nehézségben Őbenne hinni? – Azt írja János: boldog, aki olvassa, boldogok, akik hallgatják és megtartják azt, ami meg van írva. Ezek a kérdések hadd tisztázzák önmagunk számára: valóban boldog vagyok-e? És ha nem, miért nem?

János öt pontban vallja meg, kicsoda számára Krisztus:

1. **Jézus Krisztus a hű tanú** – az eredeti szöveg szerint a hű mártír, aki meg tudja érteni az üldöztetés rettegő állapotát, a halálfélelmet. De Ő nemcsak megérteni tudja, hanem a segítségét is felkínálja. Hasonló lévén hozzánk mindenben, kivéve a bűnt, meg

tudja érteni a megkísértett és elbukott embert, a szenvedőt, gyászolót, beteget, árvát, özvegyet, elesettet. Megesik a szíve és kész lehajolni a paráznához, latorhoz, hiszen nem az igazakat, hanem a bűnösöket jött megtartani. Hű tanúja a szeretetnek, aki nemcsak beszélt róla, hanem cselekedte és élte is.

2. **Jézus Krisztus elsőszülött a halottak közül** – Hiszen azért jött, hogy aki hisz Őbenne, annak örök élete legyen. Feltámadásával rést ütött a halálon és ezen a részen át lehet Őt követni a dicsőségbe. Ezzel a reménységgel vigasztal a gyászban, halálfélelemben.

3. **Jézus Krisztus a föld királyainak fejedelme** – nem néhány évig, meghatározott ideig, hanem örökkön-örökké. Van tehát gazdája ennek a világnak és mi Hozzá tartozunk. A világi hatalomnak nem volna hatalma, ha nem felülről kapta volna. A mindenkori istenséget követelők minden gonoszsága sem tudja felülmúlni és elhomályosítani Krisztus irántunk való szeretetét és gondviselését. Bár fáj és szenvedünk a sok igazságtalanság, visszaélés, törvénytelenység miatt, Ő majd letöröl a szemünkről minden könnyet.

4. **Jézus Krisztus szeret minket** – folyamatosan és jelen időben, mindenkor időszzerű és vigasztaló. Szeretetét pedig abban mutatta meg, hogy önmagát adta érettünk és vére által megszabadított bűneinkből. Isten ellenségéből Isten gyermekévé tett.

5. **Jézus Krisztus országa népévé tett minket** – Övé a hatalom mennyen és földön. És ezt a hatalmát nem ellenünk fordítja. Mennyei polgárságot kínál nekünk: elmegyek és helyet készítek, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek – ígéri. Ez a földi élet hamar lejár, benne sok a próbatétel, küszködés és hajsza a sok földi kincs és hiábavalóság után, sok a kudarc, csődbe ment élet, sikertelenség és mindezek felett Krisztus ígéri: van egy hely, amelyet számomra készített, amelyet senki el nem foglalhat, el nem ko-bozhat, ki nem sajátíthat.

Szép bizonyásgtétel, bátorítás, vigasztalás. Hogyan lehetek ezzel boldog? Úgy, hogy személyessé teszem: nekem szól, értem történt, nekem adatott. Földi megpróbáltatásban, üldöztetésben, megaláztatásban kicsoda számomra Krisztus? Csak a nehézségben kell a segítsége? Ennél többet akar adni: ha megvalljuk a bűneinket, hű és igaz Ő, megtisztít minden gonoszságtól. Aki így szeret, hogy odaadta magát értem, hogy hisz bennem, bár látja gyalró emberi voltomat és mégsem vet el, sőt, ennek ellenére keres és értékesnek tart, méltó, hogy Ővé legyen a dicsőség. Nekem pedig húnek kell maradnom Őhöz. Kerül, amibe kerül! Ámen.

Csomay Árpád

Biharszentjános

Szenvedés – dicsőség

Alapige: Róma 8,18.28–30

Bibliaolvasás: Zsoltárok 85,1–14

Egyszer egy buszsofőr vak embernek öltözött. Fehér botot vett a kezébe és leült egy székre a buszban, melyet egyébként ő maga szokott vezetni. Az utasok közben gyülekeztek. Az indulás ideje már régen lejárt és még mindig nem volt buszsofőr. Egyre jobban fogyott az utazóközönség türelme. Méltatlankodtak: „Azért az mégis felháborító, hogy az ember megveszi a jegyét és itt kell rostokolnia a buszon, a drága idejét hasztalan elherdálnia, mert nincs sofőr!” Ilyen és ehhez hasonló dolgokat mondtak az emberek, míg végül felállt a vak ember és így szólt: „Látom, hogy a sofőr nem jön, maguknak meg drága az idejük. Majd én elvezetem a buszt.” S oda is ült a kormánykerékhez

és beindította a motort. Az emberek egymás után ugrottak le a buszról, hiszen senki sem szeretett volna olyan buszon utazni, amelyet egy vak sofőr vezet.

Lehet, hogy sokan azt gondolják ebben a világban, hogy egy olyan buszon ülnek, amelyet egy olyan Isten vezet, aki nem lát semmit, vagyis nem látja, hogy mennyi szenvedés, baj, gyász van ebben a világban.

Mások meg egyenesen azt gondolják, hogy nem is ül senki a világ kormánykerekénél, hiszen annyi minden éppen ezt igazolja. Ugyanis akkor nem lenne annyi háború, nem lenne annyi szenvedés, nem lenne annyi kereszt az emberek életében.

Mi azonban, akik Isten gyermekeinek valljuk magunkat, tudjuk, hogy Isten ott ül a világ kormánykerekénél és semmi sem történik véletlenségből ebben a világban. Még az emberi szenvedések sem véletlenszerűek, mert azzal is célja van Istennek.

És mégis még a keresztyének közül is sokan megkérdézik: Tényleg irányítja valaki ezt a világot? Hiszen annyi minden ennek az ellenkezőjéről beszél. A régi letűnt kommunista világban azt tanították, hogy nincs Isten, hogy a világ ősrobbanás révén állt elő, hogy az evolúció révén jöttek létre az élőlények és minden...

Viszont a Biblia próféciai éppen ennek mondanak ellen. Ma már nem az a kérdés például, hogy Jézus Krisztus létező, élő történelmi személy volt-e, hanem az, hogy te hogy viszonyulsz hozzá. Ugyanis még a tudósok is elfogadják létét. Egyébként a Bibliában több, mint 300 prófécia szól arról, hogy mi történik majd, amikor Jézus eljön. Amikor megszületik, nem lesz helye, szenvednie kell (Zsolt 22; Ézs 53), Zakariás szól a Jeruzsálembe való bevonulásáról...

Mégis, ha Isten olyan előre lát mindent, akkor miért nem tudja megakadályozni a szenvedéseket?!

A 18. vers éppen erről beszél: **„Mert azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.”** Tehát, ha most szenvedned is kell, majd dicsőségben is lesz részed. Sok testi szenvedéssel bajlódó embernek vigasztalása ez az ige. De itt nem csak a testi szenvedésekről van szó. Egyes Bibliákban, pl. a holland 1618/19-es dordrehti fordításban ennél a versnél utalást találunk Mt 5,12-re, 2Kor 4,10.17-re, Fil 3,20-ra, 1Pt 4,13-ra, 1Jn 3,1–2-re. Majd olvassátok el otthon ezeket az igehelyeket. Most csak annyit, hogy pl. Máté evangéliumában arról olvashatunk, hogy: **„Örüljete és örvendezete, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben.”** Miért e nagy örvendezés, vagy ahogy az eredeti görög szövegben olvassuk, miért kellene annyira „ujjonganunk” a szenvedések alkalmával? Azért, mondja Jézus, mert ezeket Ő érette szenvedjük el. Mt 5,11-ben már azt mondja Jézus, hogy **„Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem.”** Íme, ez a lényege a szenvedésnek, melynek dicsőség lesz a jutalma! A 12. versben is azt mondja Jézus, hogy a prófétákat is így háborgatták.

Csak az a baj, hogy az ember nem nagyon akarja ezt a szenvedést. A legtöbb ember úgy gondolja, hogy ez egy rossz vicc. Álljon itt egy tanulságos történet és annak továbbgondolása:

Az ifjak táboroznak. Az időjárás esősre fordul és az egyik leány régi barátjának beázik a sátra. Ez a régi barát bekérezkedik a leány sátrába éjszakára, hogy ne ázzon egész éjszaka, aki, ha nehezen is, de rááll a dologra.

Másnap reggel a leány jelenlegi barátja megtudja, hogy a régi baráttal aludt egy sátorban a kedvese. Mit felelt erre: Te viccelsz, szórakozol velem?!

Gondolkozzunk tovább: *A kigyó megszólítja Évát: Nagyobb lehetsz, mint Isten. S Éva nem mondja: Te szórakozol velem? Később Isten: Ádám, hol vagy? Ádám: Elrejtöttem a kert fái között. Isten: Te szórakozol velem? Egy kicsit később így szól az Úr:*

Kain, miért gerjedtél haragra a testvéred ellen? Kain: Te szórakozol velem? Mózes: a csipkebokornál hallja Isten bemutatkozását: Vagyok, aki vagyok. Mózes: Te szórakozol velem? Jeremiásnak szól Isten: Mondd el a népemnek, hogy bűnben élnek és meg kell térniük! Jeremiás: Te szórakozol velem? Máriához jön Gábel: A Szentlélektől fogasz. Mária: Te szórakozol velem? Jézus jelenti szenvedését. Péter vállalná még a halált is. Jézus előrevetíti a Péter tagadását. Péter: Te szórakozol velem? Pünkösdkor mindenki a maga nyelvén hallja Péter igehirdetését. A tömeg: Ki szórakozik itt velünk? (Horváth Dániel: Közös(s)Ég)

Azt hiszem, ennyi elég ahhoz, hogy meglássuk, a mai világ embere így tekint Isten dolgaira. Mintha szórakoznának vele, mintha nem törődne vele senki és a szenvedés után szenvedés következik. S közben kinevetik vagy megmosolyogják az embert, mert Jézus Krisztust követi, mert templomba jár, mert imádkozik, Bibliát olvas, adakozik. Mert szeret ott is, ahol más gyűlölködik. Szóval Jézusért „szidalmaznak és háborgatnak” bennünket.

De, mielőtt még elkeserednénk, olvassuk el a 28–30. verseket is. Pál apostol itt először a jelen élethelyzetünkre irányítja a figyelmünket. S ezt a jelent egy nagy pozitív előjellel látja el. Vagyis: látja, tudja, hogy a jelen világban sok szenvedésben, háborúságban, üldöztetésben van részünk, de a hívő ember tudja, hogy minden javára van. Bármí történik az életünkben! Az emberek lehetnek gonoszak, állhatnak démoni hatalmak szolgálatában és megkeseríthetik az életünket, de akik Istenben bíznak, akik Jézus Krisztust követik, azoknak minden javukra van. És ez nem egy olcsó vigasz akar lenni. Nem azt mondja, hogy szenvedni jó, mert Isten megáld. Azt mondja, hogy Isten mindent tud rólad. „**Eleve ismert.**” Hát nem örömteli?! Még meg sem voltunk, Ő már kigondolt, Ő elindított bennünket ebben a világban és elrendelte, hogy az Ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyünk. Arra buzdít, hogy imádkozzunk, hogy Igét olvassunk, templomba járjunk, hogy aztán az Ő Igéje átformálja életünket, hogy Jézus Krisztushoz hasonlatosak legyünk. „**Mert akiket elrendelt, azokat el is hívta...**” Hát nem csodálatos? Milyen bölcs Istenünk van! Először elrendeli, hogy megszülessünk, aztán elhív, hogy az Ő dicsőségére munkálkodjunk! Milyen nagy kegyelme ez! Micsoda nagy méltóság! Én, a kis semmi, a kis porszem, a kis „férgecske” szolgálhatom Isten dicsőségét! Fel tudjuk-e fogni, hogy milyen nagy kegyelme és milyen nagy szeretete ez Istennek a mi irányunkban?! Igen, mert sokszor mi is úgy gondoljuk, hogy valaki szórakozik velünk és a napi igeolvasások révén és a templomban egyszer csak ráébredünk annak tudatára, hogy Isten nagyot gondolt rólunk! Isten kiválaszt, Isten megbecsül, Isten szolgálatra rendel és akiket erre hívott el, azokat **meg is „igazítja”**.

Ádám és Éva elbukott, **DE...** Isten már akkor ígéri a Megváltót: Az asszony magva a kígyó fejére tapos. Legyőzi a gonoszt! Az ember nincs magára hagyva, Isten vele van, Isten megtartatását munkálja.

Ábrahám hallja a parancsot: Menj ki a te földedről... És nem ellenkezik, hanem szót fogad és áldás lesz belőle. Sokat kell várnia a megszületendő Izsákra és egyszer csak Isten szól: Menj, áldozd fel! Ábrahám nem mondja: Szórakozol velem?! Hanem elindul. És áldás lesz az engedelmességéből!

Mózes nem akar a Fáraó elé menni, de Isten képessé teszi erre, sőt 40 éven át vezeti a népet a pusztában, imádkozva értük. Isten erre rendelte el.

Ugye tudod, hogy téged is arra rendelt Isten, hogy szavának, hívásának engedve, te is az Ő dicsőségére szolgálj?!

Ézsaiás tisztátalannak gondolta magát. Isten megtisztította az ajkát. Lehet, hogy te is bűneidben vergődve tisztátalannak érzed magad. Bűnbánatod után Isten megtisztíthat téged is, drága testvérem!

Jeremiás mennyi üldöztetést, börtönt szenved el Isten ügyéért! Isten erre választotta ki. Vajon te is sokat szenvedsz Isten ügyéért, az evangéliumért? Légy biztos benne: ez Isten műve.

E néhány példa is mutatja, hogy Isten az övéit a keresztek súlya alatt is, a szenvedésekben is megsegíti és megáldja. És meg is igazítja! Jézus Krisztus által, Aki azért halt meg a golgotai kereszten, hogy bűneink tisztátalanságát, mocskát az Ő drága, szent vérével elmossa, hogy bennünket megtisztítson, megigazítson. Így senki emberfia, de még a Sátán se vádolhat bennünket a múltunk miatt! Csak bűnbánattal térdre kell hullani Krisztus keresztye alatt és máris halljuk Jézusunk közbenjáró imáját értünk: Atyám, ne tulajdonítsd be nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek!

S a Krisztus által megigazítottak boldogan énekelik nap mint nap, mert a Sátán újból és újból ostromol bennünket:

*Új szívet adj, Uram, én nekem,
Új szívet adj, én Istenem.
Amely csupán csak teérted ég,
S véled jár szüntelen,
Csak véled szüntelen.*

*Nyájas, vidám, szelíd, jó szívet,
Mely, Jézusom, te lakhelyed,
Hol egyedül a te hangod szól,
Mely véled van tele,
Csak véled van tele.*

*Jézus, a te gyógyító kezed
Megfogta már a szívemet,
S én is tudom: büntelen leszek
Majd nálad odafenn,
A mennyben odafenn.
(MRÉ 475)*

Ámen.

Szalkay Róbert

Kunmadaras (Magyarország)

Sámson

Alapige: János 8,12

Bibliolvasás: Bírák 13,1–24

Egy alkalommal egy Sámsonról szóló kommentárt olvastam. A legnagyobb fiam, aki akkor 7 éves lehetett, megkérdezte, hogy mit olvasok. Mondtam neki, hogy Sámsonról olvasok. Erre megkérdezte, hogy ki az a Sámson? Én meg elmagyaráztam neki, hogy egy rendkívül erős ember, aki még a város kapuját is ki tudta tépni és fel tudta vinni a hegytetőre. „Akkor ő olyan volt, mint Hercules?” – kérdezte. „Igen” – válaszoltam.

Valóban milyen jól fogta fel a történet lényegét 7 éves léte. Mert Sámson az különbségtette meg mindenki mástól, hogy természetfeletti erővel bírt. Istennel való különleges kapcsolatának volt a jele ez az isteni erő.

1. Sámson, a különleges hős

Talán minden népnek vannak olyan hősei, akik rendkívüli erővel bírnak. A görögöknek Hercules, a magyaroknak Toldi Miklós, a zsidóknak Sámson. De Sámson mindenkitől különbözik.

I. Először is azért, mert angyal adta hírtül a születését. Ez az ő személyének a jelentőségét hangsúlyozza. Hiszen csak kevés ember van a Bibliában, akinek az élete így kezdődött: Izsák, Sámuel, Keresztelő János és Jézus.

II. Azután azért is különbözik Sámson más népek hőseitől, mert ő ún. nazír volt, aki Istennek szentelte az életét. Ezért „nem érthette a fejét borotva”, azaz nem volt szabad a haját és a szakállát levágni. Nem ihatott sem bort, sem semmilyen részegítő italt, és nem ehetett semmiféle tisztátalant. A le nem nyírt haj Isten teremtményének szabadságának a jele volt. Az Istennek szentelt embernek olyannak kellett lennie, ahogy Isten őt megteremtette. A szeszes ital fogyasztása azért volt tilos, mert a pogány vallások papjai és hamis prófétái alkohol befolyása alatt nyertek ihletet. Isten szent embere, a nazír azonban csak a Szentlélek ihletése alatt állhat. Fontos tudni azt, hogy amikor Sámson nagy tetteiről olvasunk, akkor – még ha úgy is tűnik, hogy dühödtt erővel támad az ellenségre – ő ezt józanon cselekszi.

III. Harmadszor azért különbözik Sámson más hősektől, mert „ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából.” Sámson ugyanis bíra is volt. Izráelben a királyság kora előtt ún. bírák vezették a népet, akik megszabadították őket az ellenség kezéből. Sámson tehát nem önmagának élt, hanem tehetségét népe javára fordította. De ő még a többi bírától is különbözött. Nem gyűjtött magának sereget, inkább magányos hős volt. Nem ösztönzött másokat felkelésre és harcra, inkább egyedül harcolt. Nem aratott döntő győzelmeket, de tettei egész Izráel érdekében történtek. Ez a hatalmas, fékezhetetlen erejű ember sokszor úgy viselkedik, mint egy nagy gyerek. Tettei inkább félelmetes csínytevésnek hatnak, mintsem hőstettnek. Például amikor ellopja Gázában a városkapu ajtaját a két ajtófélfával együtt, a vállára veszi és felviszi egy hegytetőre. Vagy amikor fogott 300 sakált, kettesével összekötözte őket a farkuknál fogva, égő tűzcsóvákat tett a sakálok farka közé és a filiszteusok gabonátábláiba, szőlőibe és olajfaligeteibe engedi őket. (Bár a magyar nyelvű bibliafordítás rókákat említ, valószínű, hogy a rókák alatt sakálokat kell értenünk, mivel ezek sokkal gyakrabban fordulnak elő Palesztinában.)

De ez a nagy hős is csak esendő ember, aki nem mentes az emberi gyengeségektől és hibáktól.

Sámson kegyetlennek látszó tettei azt érzékeltetik a filiszteusokkal és minden időben az elnyomó hatalmakkal, hogy hatalmuknak és zsarnokságuknak van határa!

Ma is vannak Istennek szentelt emberek, még ha nem is visznek végbe olyan hőstetteket, mint Sámson. De aki magát Istennek szenteli, annak vannak külső, szemmel látható jelei: rendszeresen jár templomba, imádkozik, Bibliát olvas, Isten dicsőségére adakozik. Nem az egyházból él, hanem az egyházért! De a legfőbb ismertetőjele az, hogy Jézus Krisztust Megváltójának tartja.

Istennek kell tehát szentelni magunkat!

2. Sámson, Jézus Krisztus előképe

Sámson minden erényével és gyarlóságával együtt a tökéletes szabadításra és a tökéletes szabadítóra, az Úr Jézus Krisztusra mutat.

I. Gondoljunk először is arra, amit Máté evangéliumának 2. részében olvasunk: József Máriával és Jézussal „abban a városban telepedett le, amelyet Názáretnek neveztek,

hogy beteljesedjék, amit a próféták mondtak: názáretinek (*nazoraios*) fogják őt nevezni” (Mt 2,23).

A *nazoraios* nemcsak azt jelenti, hogy Názáretből való, hanem azt is, hogy Jézus nazír, Istennek szentelt ember. Még akkor is, ha ez nála nem külső szabályok megtartásában mutatkozott meg.

II. Másodszor, gondoljunk arra, hogy Jézust a festményeken, ikonokon hosszú hajjal és szakállal ábrázolják. Hogy valójában hogyan is nézett ki Jézus, azt ma már nem tudjuk. De azok, akik Jézust lefestették, azt akarják kifejezni, hogy Jézus Istennek szentelt nazír volt. Hiszen nála jobban, nála tökéletesebben senki sem tudta magát a mennyei Atyának odaszentelni.

III. Harmadszor, azért nevezhetjük Sámson Jézus Krisztus előképének, mert a Sámson név azt jelenti, hogy „napocska”. Jézus pedig a világ világossága. Sámson megpróbált cselekedeteivel, szabadító tetteivel fényt árasztani népére, megpróbált lelket önteni beléjük. Még az életét is feláldozta népéért. Ami Sámsonnak csak tökéletlenül, részlegesen sikerült, azt Jézus Krisztus tökéletesen és teljesen megvalósította. Kereszthalálával és feltámadásával megváltotta a benne hívő embereket, hogy megmeneküljenek a kárhozattól és örök életük legyen. Ő nem csak egy napocska, sokkal több annál: Ő a Világ Világossága. Váltásműve beragyogja az egész világot és elúzi a bűn sötétségét.

Tavaly a lányomék osztálykirándulásán megnéztünk egy képkiallítást. A legelső teremben olyan festmények voltak, amelyek Jézus Krisztus születését ábrázolták. Egyszer csak odajött hozzám egy felnőtt a csoportból, és azt mondja: „Nézd, milyen érdekes, Máriának és Józsefnek nem volt pénze arra, hogy kifizessék a szállást, ezért sehol sem fogadták be őket. Ezen a képen pedig olyan ruhát hordanak, amelyet csak a gazdagok engedhetnek meg maguknak.” Erre udvariasan elmagyaráztam neki, hogy nem azért nem kaptak szállást, mert nem volt pénzük, hanem azért, mert a népszámlálás miatt nem volt sehol sem hely. Egyébként is a művészi szabadság megengedi, hogy a művész olyannak fesse le a szent családot, amilyennek elképzei.

A németalföldi festő drága anyagból készült, bő, redőkkel tarkított ruhában festi le a gyermek Jézust, Máriát és Józsefet, a néger kisfiú pedig fekete bőrű, göndör hajú Jézust rajzol. Mindenkinek olyan a Jézus-képe, amelyet fest magának. Mindenkinek olyan a Jézus-képe, amilyen a hite. Van, akinek szegényes a Jézus-képe és azt mondja: „egy szegény Jézus számára nincs hely a szívemben”. A néger kisgyermek feketének képzei el Jézust, mint aki az ő népéből való, mert egészen közel áll a szívéhez.

Az európai emberek hosszú hajjal és szakállal képzei el Jézust, mint egy Istennek szentelt nazírt.

Magától adódik a kérdés: Milyen a mi Jézus-képünk? A mi képünkről remélhetőleg egy gazdag Jézus tekint le ránk, aki bőségesen osztogatja szeretetét. Ő a Világ Világossága.

Egy híres olasz meseíró, Gianni Rodari *A nap és a felhő* című meséjében azt írja le, hogy reggel a nap elindul és gazdagon osztogatja a napsugarakat a világnak. A felhő pedig mérgesen rászól: „Pazarold csak a sugaraidat, majd meglátod, hogy a végén semmi sem marad!”

A nap azonban nem zavartatta magát és továbbra is bőkezűen osztogatta sugarait. Majd este megszámlolta a napsugarakat és kiderült, hogy mind megvolt! Egy sem hiányzott!

Hát így osztogatja Jézus Krisztus, a Világ Világossága is szeretetét és szabadítását. Az ő szeretete soha el nem fog és szabadítása soha el nem múlik.

Szenteljük Istennek magunkat, hogy nap mint nap megtapasztalhassuk Jézus Krisztus irántunk érzett szeretetét és bűnből való szabadítását! Amen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Ti vagytok a földnek sója és a világ világossága

Alapige: Máté 5,13–16

Az ige megértéséhez

moraino = *izetlenné tenni (megbolondítani)*. Moros = *ostoba, esztelen*, moria = *balgaság, dőreség*, moraino = *balga, dőre, bolondos*. *Jelentése: szakszerűtlenül, azaz ostoba módon cselekedni, gondolkodni, beszélni. De jelenti a tulajdonságban bekövetkező káros elváltozást. Ebben az értelemben jelenti a moros az étel izetlenségét.*

Eredetileg Jézus ígéretes kifejezéseinek egyike: az Evangélium nem izetlenül meg, nem veszi el erejét, miként a só sem, ha vegyileg nem változik összetétele. Később azonban az evangélisták ezt az ígéretes kifejezést ebbe a kontextusba helyezve intő, figyelmeztető szóként használták: a só iztellené lesz.

alidzo = *sózni, sóssá tenni (fut. pass.)*. *Az Istennek szánt áldozat megtisztítására és megszentelésére sót használtak. „Minden te ételáldozatotad pedig sózd meg sóval, és a te ételáldozatodból soha el ne maradjon a te Istened szövetségének sója, minden te áldozatodhoz só adj.” (3Móz 2,13) Általa lett tiszta és szent az ószövetségi áldozat. Az ókorok hite szerint a sóban valami „isteni” rejtőzik, mert képes az élettelen testet a pusztulástól megőrizni és tartósítani (Plutarchos). A só minden dolgok tartósságának szimbóluma, hiszen amit megsóznak, az megmarad (Philo). A rabbinisztikus irodalom, hogy szemléltesse a világ állagának és megmaradásának szükségszerűségét, a sóhoz hasonlította a Tórát.*

phós = *fény, világosság*

luchnos = *lámpa, világítóttest, azaz olajmécses vagy gyertya.*

Jézus önmagát és tanítványait nevezi phósnak, de útkészítőjét, Keresztelő Jánost csak égőként, fénylő szövétnekként mutatja be, azaz luchnos ho kaiomenos kai phainon (Jn 5,35). Hasonlóképpen az ő „két bizonyága” is csak „két gyertyatartó”, azaz luchnia (Jel 11,3–4). A luchnos lapos, kerek tálcácska, tégely, melynek egyik oldalán a gyűrődés arra szolgál, hogy rögzítse a kanócot. Hogy a luchnos a helyiséget jobban megvilágítsa, a szoba közepén álló állványra vagy gyertyatartóba helyezték. Luchnia = gyertyatartó, lámpa állvány. A fényét veszített, azaz elhalványuló, fokozatosan kialakuló keresztyén élet mint luchnos csak bűnbánat által újulhat meg. „A te gyertyatartódat kimozdítom, ha meg nem térsz.” (Jel 2,5) A mennyei Jeruzsálemet viszont Isten világossága világítja meg és annak szövétneke, a Bárány. (Jel 21,23) „És ott éjszaka nem lesz, és nem lesz szükségük szövétnekre és napvilágra, mert az Úr Isten világítja meg őket.” (Jel 22,5) Babilonnak pedig ezt üzeni az Úr: „Szövétnekek világossága többé te bened nem fénylik.” (Jel 18,23)

Ti vagytok a földnek sója

Egy keresztyén ifjúsági konferencián arról vitatkoztak, hogy miképpen lehetne a leghamarabb és a legeredményesebben néhány néger törzset a keresztyén hitre téríteni. Sokféle javaslat hangzott el. Volt, aki Bibliát küldött volna a törzsek anyanyelvén, volt, aki a Biblia mellé kenyeret is ajánlott. Az egymást követő javaslatokat egy afrikai keresztyén lány zárta, aki így szólt: „Küldjétek a törzsek közé egy-egy keresztyén családot, hadd lássák a pogányok, hogy miként él egy igaz keresztyén család. Előbb a szomszédok, majd az utcabeliek, végül pedig az egész falu keresztyén lesz. Mert egy igaz keresztyén család olyan, mint egy marék só, mely megízesíti kenyerünket, életünket.” Ez a mi rendeltetésünk, ezért vagyunk ezen a világon!

Ti vagytok! Ti! Azaz te, Péter, aki a halászhálót, és te, Máté, aki a vámszedő asztalt, és te, bűnös asszony, aki előbbi életedet hagyta ott érettem, és követtél engem. Ilyen egyszerű embereket nevezett Jézus akkor is és ma is a föld sóinak. Ma téged nevez annak, ha otthagytad óemberedet, s elindultál az ő követésében.

Ti vagytok! Nem azt mondja Jézus, hogy *légy* a föld sója. Az, hogy a föld sója *vagy*, nem a te akaratodon múlik. Nem is szólít fel arra, hogy a föld sója *légy*. Az ő követésében só *vagy*, akár akarsz, akár nem. „Só-hívásod” Krisztus általi elhívásodnak köszönhető. Azt sem mondja Jézus, hogy a só a *tiéd, nálad van, birtokolod*. Nem! Az ő követésében teljes egzisztenciában só *vagy*. *Ti vagytok!* Fülünkbe cseng Istennek a Sínai-hegyen tett kijelentése: „És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép.” (2Móz 19,6) Ott jövőbe mutatóan, parancsoló módban, itt jelen időben, kijelentő módban hangzik. Ott Isten szólt népéhez, itt Jézus az ő tanítványaihoz.

Ti vagytok a föld sója. A föld itt nem a világ. Azt a helyet jelöli, ahol bizonyosságot tesz Istenbe vetett hitedről. A tanítványok számára mindenekelőtt Izráelt, a szűkebb hazát, de jelentette a „föld végső határáig” terjedő területet (Mt 15,24; 28,18–20). Miért nem pusztult el ez az élvezhetetlen, ehetetlen ételhez hasonló föld? A benne levő só, azaz Isten kiválasztottai miatt. Érettük volt Isten ennyire kíméletes e föld iránt. De ha a föld kiveti magából a sót, Jézus tanítványait, elpusztul. A föld csak addig marad fenn, míg a tanítvány *tanítvány*, míg a só *só* marad, azaz míg tisztító, megszentelő, megtartó erejét megőrzi. Önmagadért és a földért kell sónak maradnod, azaz a tanítványok közösségéért, saját gyülekezetedért, családodért és ezért a településért. Miközben téged is a *föld* sójának nevez Jézus, tekintetedet nem a menny, hanem a föld felé fordítja, földi küldetésedre. Ezen a földön kell kifejtened „só-hatásodat”, izesítő, őrző, megtartó hatását, Istentől nyert képességed, adottságod révén, az ő megbízásából.

Ti vagytok a föld sója. Milyen jelentéktelennek tűnik egy marék só, nincs benne semmi feltűnő, de hatása rendkívüli, s bár láthatatlan, mégis tartós, hosszú távú. Egyszerűen nélkülözhetetlen. Ilyen vagy te is az Ő követésében. Homérosz „isteni só”-ról beszél. Az Ószövetségben a Tóra sóként volt Isten ajándéka népe számára. Luther szerint a só az Ige által megszólított és annak engedelmeskedő ember hivatására és tisztsgére utal. Az ógyház liturgiájához tartozott az a mára már elfelejtett szokás, hogy a keresztelendő kisgyermek szájába sót tettek, mely a 2Mózes 30,35-re és Ezékiel 16,4-re emlékeztet. A tanítványok só mivolta teszi lehetővé, hogy „a pogányok áldozata kedves és a Szentlélek által megszentelt legyen” (Róm 15,16), miként az az Ószövetségben is történt az áldozatok megsózásával. A só hatásában só. Ha azt elvesztette, többé már nem az. Jézus tanítványaként nem önmagadért vagy, miként a só sem. *Másokért vagy*, a földért, annak megszenteléséért, megmaradásáért. Hogy só, azaz tanítvány maradj, azt másokért való léted garantálja. De gyülekezetünk és népünk megmaradásának ga-

hordozója, ettől a méltóságtól téged senki meg nem foszthat.

Akkor vagy só, ha az iskolában, a munkahelyen vagy egyéb alkalmakkor biznyságot teszel Istentől azok előtt, akik hited vagy mások hite miatt gúnyolódnak. Akkor vagy só, ha ezt nem hagyod szó nélkül, ha a gúnyolódót rendre utasítod. Akkor vagy só, ha egy társaságban az Isten ügyét sértő viccek hallatán nem kacagsz együtt a többiekkel, hanem tiltakozol. Akkor vagy só, ha pusztá jelenléted is hatással van a hitetlenekre, a gúnyolódókra. Só vagy és nem „szirup” ember, aki csak édesíteni akarja mások életét. De a só nem azonos az érdes, csípős, haragos természettel. Sőt! „Legyen bennetek só, és legyetek *békében egymással*.” (Mk 9,50) Pál pedig ezt írja a kolossébelieknek: „A ti beszédeitek mindenkor *kellemetes* legyen, sóval fűszerezett.” (4,6)

Ha pedig a só megízetlenül

A Holt-tengerből nyert só sok ásványi anyagot tartalmazott. Nem megfelelő tárolás esetén hamar megnedvesedett és erejét veszítette. Ha már semmire sem volt jó, eldobták. Szinte mindent meg lehet menteni, de a romlott sót soha. Ez a só karakterisztikuma. Az ízetlen só reménytelenül romlott marad. Ha biznyságtétele hatástalan, ha hiányzik belőled a mély hit, a meggyőzés ereje és lángja, ha már senkit sem érdekel, hogy mit mondasz, miről prédikálsz a hétköznapiakban és a templom szószékén, akkor elvesztetted a só-ízedet, és képtelen vagy mások életét megtartani, megtisztítani, megszentelni az evangélium hirdetése által. Sőt, kárára vagy másoknak. Kálvin szerint: „Ha egyéb dolgok elfajulnak is természetükből, valamiképpen a romlottságuk után is használhatók: a só azonban még *ártalmas* is, úgy, hogy a trágya termékenyítő erejét is *megöli*. Mivel Isten igéjével akarja a világot megsózni, ízetlen ölelte minden, ami híjával van ennek a sónak.” Luther pedig így fogalmazza: „A keresztyénség legnagyobb romlását jelenti, ha a só, mellyel mindent ízesíteni kell, megízetlenül.” Olyan fenyegető *ítélet* ez, mely nemcsak a tanítványok, de felettünk is ott lebeg.

Ha az Úrral való mindennapi együttléted, az imádkozás, a bibliaolvasás elmarad, kiszárad a lelki életed, örömtelen, erőtlen lesz. De akkor is megízetlenül az életed, ha a kényelmesebb utat választod, azaz ha kerülöd az Isten ügyével együtt járó konfrontációt, ha mindig túl finom, türelmes és szeretetre méltó akarsz lenni. Akkor is *határozottan* kell kiállnod Urunk és az ő igazsága mellett, ha fáj és kellemetlenséggel jár. A legnagyobb veszély azonban, ha azonosulsz ezzel a világgal. Amikor Lót a bűnös Sodomával azonosuló vejeit Isten közelgő fenyegető ítéletére emlékezteti, az „az ő vőinek úgy tetszék, mintha tréfálna” (1Móz 19,14). Ha nem tudsz elkülönülni a gonosztól, megízetlenül só mivoltod, hatástalanná leszel környezetedre, s az Úrról szóló biznyságtétele elveszti erejét. Az *eltapossák* szófordulat a szentnek megszenteltségtelenítését és összetörését fejezi ki: „Ne adjátok azt, ami szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal.” (Mt 7,6) Akinek biznyságtétele erőtlen, hatástalan, annak a Jeruzsálemnek sorsára jut, mely saját királyait és prófétáit megvetette és megölte: „Jeruzsálem megtapodtatik a pogányoktól.” (Lk 21,24)

Ti vagytok a világ világossága

Lagerlöff Zelma egyik legendájában egy keresztes lovagról ír, aki hazatérte előtt a Jézus sírjánál gyertyát gyújt, melyet úgy szeretne hazavinni Firenzébe, hogy útközben ki ne aludjon. Ez a szándéka gyökeresen megváltoztatja az életét, a harcos lovagból békés ember lesz. Útközben rablók támadják meg, lovát, fegyverét, pénzét elveszik. „Csak a lángomat ne bántsátok!” – könyörgött. Firenzébe érkezve cserébe kapott rossz

gebéjét fordítva, azaz háttal üli meg, hogy a szembefújó szélben testével oltalmazhassa a gyertyalángot. Az utcagyermek bolondnak vélik, s megpróbálják kifújni a lángot. De csodával határos módon sikerült azt a dóm oltárán elhelyezni. Valaki, aki szintén szeretett volna lángot vinni a dóm oltárára, ezt kérdezte tőle: „Mit tegyek, hogy útközben ki ne aludjon a láng?” Ő így válaszolt: „Ha semmi másra nem gondolsz, csak a lángra, nem fog kialudni.”

Te vagy ez a láng! Vigyázz, hogy ki ne aludjál! Neked mondja Jézus: „aki jobb kezében tartja a hét csillagot, aki jár a hét arany gyertyatartó között: Tudom a te dolgodat, és a te fáradságodat, és türeseedet... hogy terhet viseltél és béketűrő vagy, és az én nevéért fáradoztál.” (Jel 2,1–3) Őrizd a lángot, a Krisztustól nyert világosságot, minden áron. Ha csak a lángra gondolsz, erre az Istentől nyert hivatásodra, akkor nem fog kialudni.

A *nilhil utilius sole et sale* római közmondás azt üzeni, hogy só és Nap nélkül nincs élet. Miként a Nap minden földinek életet és termékenységet ad, nélküle pedig „halálos sötétség” állna be, úgy te is fény és élet vagy mindazok számára, „akik a halálnak földében és árnyékában ülnék” (Mt 4,16). Míg a só azt példázza, hogy *ki* vagy a Jézus követésében, addig a fény azt, hogy *miként* jelensz meg ott, ahol élsz. Az előbbi rendeltetésed mikéntjére, ez utóbbi egzisztenciád megjelenésére mutat. Nemcsak a só *láthatatlan*, de a világosság *látható* hatását, következményét tulajdonítja neked Jézus. Az ő követésében világossággá lettél. Nem birtokosa vagy a világosságnak, hanem maga a világosság. Az nem valami, ami adatott neked, hanem te magad vagy az. Ugyanaz, aki önmagáról ezt mondja: „Én vagyok a világ világossága”, ti rólatok azt mondja: „Ti vagytok a világ világossága.” Életed teljes valóságában világosság vagy, ha megmaradsz elhivatásodban. Isten „a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket” (1Pt 2,9). Sőt, „Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság az Úrban.” (Ef 5,8) Jézus ezzel a kijelentéssel a te világban elhangzó bizonyágtételekre utal. Míg sóként láthatatlanul, belülről hatsz, világossággént kívülről is, és messzire látszol. Fény csak *ott* van, ahol Isten kijelenti magát. A keresztyén gyülekezet pedig az *ige birtokában* a világ világossága.

a) *Nem rejtethetik el a hegyen épített város.* Jeruzsálem és Názáret is hegyen épült város. Nem lehetett úgy elmenni e városok mellett, hogy az ember fel ne figyelt volna rájuk, észre ne vette volna őket. A hegyen épített város messzire látszik, nappal fehér falainak ragyogása, éjszaka a házából kiszűrődő fénye által. Hegyen épített város ez a gyülekezet is. Jézus követői *látható* gyülekezet. Egyszerűen látszik, s a világnak kezdnie kell vele valamit, akár tetszik, akár nem. Semmi értelme gyülekezetünk rejtőzködésének, netán arra gondolna, hogy titokban, rejtve kell maradnia. Gyülekezetünk élete, akár tetszik, akár nem, feltűnő és érzékelhető. Miért? Mert nem olyan, mint a világ, *különbözik* tőle. Mintegy *kiemelkedik* e világból, ha pedig nem, akkor már nem a Krisztus gyülekezete. Te ennek a gyülekezetnek élő tagja vagy. Ne hidd, hogy nem látszik meg rajtad Krisztus követése. Nem rejtőzhetsz el a világ elől. *Látnak és figyelnek rád!* Kálvin szerint, úgy kell élned, „mintha mindenkinek a szeme előtt állnál”. Légy hegyen épített város és fény a sötét éjszakában!

b) *Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék.* A fényt magasra kell tartani. Kálvin erről így ír: „Parancsunk van arra, hogy a kezünkben vigyük az égő mécseket, hogy a sötétségben el ne tévelyedjünk, sőt másoknak is mutassuk meg az élet útját.” A fényt el lehet takarni, véka alá lehet rejtteni, ahol kialszik. Az Istentől szóló bizonyágtétele, a keresztyén ígéhirdetést el lehet *titkolni* (Mk 4,22) és lehet *szégyellni* (Mk 8,38). Miként a gonosz és rest szolga a rábízott talentumot félelmében elásta a földbe (25,26), úgy a semmirevaló tanítvány is véka alá he-

lyezi az evangéliumot. Véka lehet az emberektől való félelmed, a világgal való tudatos azonosulásod, hozzá idomulásod valamely cél érdekében. De véka lehet a csak nevében reformátori teológia, mely bár *theologia crucis*nak merészeli nevezni magát, de nyomban kilóg a lóláb, amikor a „farizeusi láthatósággal” szemben egy „alázatos láthatatlanságot” részesít előnyben, világhoz való idomulásában. Jézus éppen az ellenkezőjére biztat: „Fényljék a ti világosságotok az emberek (pogányok) előtt.” Ami a kereszten történt, nem titokban történt, látható volt. Jézus megvetettként láthatóan szenvedett, s a „város kapuin kívül”, a gyalázat helyén láthatóan halt meg mindnyájunkért.

Míg az első két kép azt üzeni, hogy egyedül Isten teszi a tanítványok seregét a világ világosságává és hegyen épített várossá, e harmadik kép azt az embert állítja elénk, aki *kezeli a lámpást*, a gyertyatartóba teszi, hogy világítson. Ez te vagy! Ha jól kezeled a lámpást, annak fénye nemcsak neked világít, hanem mindazoknak, akik a *házban vannak*. Tanítványi tisztet ezt is jelenti, azaz a gyertya gyertyatartóba helyezését, magasba emelését. *Naponkénti szolgálat* ez, s miközben teljesíted rendeltetésedet, önmagadat áldozod fel, felemésztődsz, elhasználódsz égő gyertyaként, mely egyszer majd elkoppan. Jézus itt nem a gyertyatartóról, lámpásról beszél, hanem a világosságról. Te vagy ez!

Úgy fényljék a ti világosságotok

Hogyan? *Úgy!* Azaz egyértelműen és messzire, mint egy világítótorony, mely miközben fényjeleket küld, tájékozódást, de szabadulást is jelent a viharral dacoló hajósoknak. Az is igaz, hogy a fényjeleket messze küldő világítótorony aljában sötétség van. Sokan vannak, akik miközben másoknak tiszta fényvel világítanak, a lelkük mélyén a mindennapi kísértésekkel küzdenek. Kierkegaard egész életében depresszióval küzdött, de fénye millióknak világított. A te hited is messze világít, és sokaknak segít, még akkor is, ha lelked mélyén kísértéssel viaskodsz, és szorongás tölti be a szíved.

Hogyan? *Úgy!* Azaz bátorsággal, nem rejtőzködve a nyilvánosság elől. Ha vendéglőben vacsorázol, van-e bátorságod a kezdet összefogni, s félelem nélkül elmondani az asztali áldást, még akkor is, ha az asztalszomszédod hangoskodik, netán gúnyolódna asztali áldásod elmondása miatt? Hajlandó vagy megvallani a teremtés rendjébe vetett hitedet is, és elmondani a véleményedet a homoszexualitás, a házasságon kívüli kapcsolat, a magzatelhajtás kérdésében, ha megkérdeneznek? Nektek üzen Isten: „Legyetek fedhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillag e világon. Életnek beszédét tartván élébbök...” (Fil 2,15–16)

Mi is jelent fényleni? *Szeretni, hitedről bizonyosságot tenni, tanítványként viselkedni, jót cselekedni, sáfárkodni, azaz Jézussal járni.* Ne állj útjába ennek a fénynek, és senki elől el ne takard azt! Szokrátesz a városon kívül, egy hordóban ütötte fel a tanyáját. Amikor a barátja meglátogatta, és azt kérdezte tőle, hogy tehet-e érte valamit, ő így szólt: „Igen, állj egy kicsit félre, és ne takard el előlem a Napot.” Vigyázz, hogy el ne takard a Napot, aki így szól hozzád: „Én vagyok a Világ világossága.”

a) Hogy *lássák* a ti jócselekedeteiteket. Nem titeket, hanem a ti jócselekedeteiteket. Nem is Isten lesz látható, hanem a nélkülözése, lemondása, áldozathozatala azoknak, akiket Jézus boldogoknak nevez. Csak ahol a tanítványok jócselekedetei láthatók, ragyog fel a kereszt fénye. A világban sok jócselekedetre kerül sor katasztrófák, inség idején. Ilyenkor a helyszínre siet a Vörös-kereszt és sok-sok segítség-szervezet. Ha Isten gyermekeként hasonlóan cselekszünk, az még nem feltétlenül jelent bizonyágtételt a mi Urunkról, hiszen olyankor valójában ugyanazon a szinten mozgunk, mint a segítség-szervezetek. Ezért Jézus nem arra int, hogy jót cselekedjünk, hanem arra, hogy fényljék

a mi világosságunk. Nem a mi cselekedeteinkre kell összpontosítanunk és gondolnunk, hanem Őrá. Ennek pedig egyenes következménye a jócselekedet. Pál így fogalmazza meg ezt a következményt: „Mert a világosságnak gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van.” (Ef 5,9) Senki ne gondolja, hogy ezek a jó cselekedetek a sajátjai. Ezek Istentől vannak, közvetlenül Őrá mutatnak, minden jócselekedet eredetére, forrására. Ezek jó gyümölcsök a jó fán (7,17); ezek a Lélek gyümölcsei (Gal 5,22), sőt elkövetőik előtt rejtve maradnak (Mt 25,37 skk.). Ezek Istentől vannak, Isten ajándékai, s aki cselekszi, csak eszköz az ő kezében (Ef 2,10).

b) És *dicsőítsék* a ti mennyei *Atyátokat*. Nem a jót cselekvőket, hanem az Atyát. Miként lehetséges az, hogy a hitetlenek látják a jócselekedeteket, és dicsőítik a mennyei Atyát? Nem jellemző a hitetlenre, hogy eddigi útjáról megtérne, „hiszen a jóért rosszal fizet” (Zsolt 35,12). Egyedül Isten hatalmában áll a tőle távol állókat és istenellenes magatartásukat legyőzni, mintha egyébként nem is lehetne másként, csak látni és dicsőíteni. Nem a tanítványt kell dicsőíteni, aki hordozza a keresztet, sem a keresztyén gyülekezetet, melynek világossága fénylik, hanem egyedül a mennyei Atyát. Csak ha látják a keresztet és a kereszt alatt élő gyülekezetet, hisznek és dicsőítik az Atyát.

Hogy ő a te Atyád, erre Jézus tanított, miként Mária Magdalénát is: „Menj az én atyámfiaihoz és mond nekik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.” (Jn 20,17) Amikor elindulsz, hogy te is elmond ezt, magad is a világ sója és a világ világossága leszel. Isten segítsen!

Ajánlott irodalom

BONHOEFFER, Dietrich: *Nachfolge*. Gütersloh 2008.

HOFFSÜMMER, Willi: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. Mainz 1990.

KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. Székelyudvarhely 1939.

KÜHNER, Axel: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Neukirchen-Vluyn 1994.

LOHMAYER, Ernst: *Das Evangelium des Matthäus*. Göttingen 1956.

REMMERS, Axel: *Die Bergpredikt*. Ulm 1997.

RIENECKER, Fritz: *Das Evangelium des Matthäus*. Wuppertal 1994.

SCHNIEWIND, Julius: *Das Evangelium nach Matthäus* NTD 2. Göttingen 1950.

THEOLOGISCHES BEGRIFFSLEXIKON ZUM NEUEN TESTAMENT. Wuppertal 1971.

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walther

A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára

A templomtisztítás

Alapige: János 2,12–25

Itt Jézus „kötélből ostort csinálván, kiüzé mindnyájokat a templomból”. Mi az a nemzedék vagyunk, amely kezdi újra sejtetni, hogy csakugyan van olyan Isten, aki kötélből ostort csinál és üt azzal. Halljuk: durrog és süvít felettünk. Látjuk: az ostor vége itt, majd ott csap le egyesek és egész népek hátára. Ha ember emel ostort emberre, ez a legnagyobb megszégyenítés eszköze. Itt azonban arról hallunk, hogy ha Isten emel ostort az emberre, ennek más értelme és célja van. Isten kezében az ostor: a tisztítás eszköze. Isten nem arra használja, hogy meggyalázza emberi méltóságunkat, hanem hogy tisztítson! Ha ismét annyira jutottunk, hogy Isten kötélből ostort csinál, meg ne feledkezzünk erről: Isten az ostort arra használja, hogy *tisztítson!*

Csakhogy ez az ostor nem akármilyen helyen csap le, hanem meghatározott, különös helyen: a templom előcsarnokában, az Isten házában. Ezért szabatosabban kell kifejezni magunkat: Isten azért veszi kezébe az ostort, hogy templomot tisztítson! A tisztogatás során mindenekelőtt a templomra kerül a sor. Az ítélet az Isten házán kezdődik el. Éspedig azért, mivel különösképpen megbotránkoztató, ha azt a helyet szentségtelenítik meg, ahol az Isten iránti tisztelet lakozik, ahol tiszteletére énekelnek, s remélhetőleg prédikálnak is. De még másért is a templomon kezdi Isten. A templomot a magáénak vallja, ezért tisztítja meg. Krisztus embervoltának napjaiban nem kerüli el a templomot, hanem bemegy abba és megtisztítja azt. Krisztus a templomot Isten szolgálatában akarja látni. Ő itt azt a száját tisztítja meg, amelyre Atyja az Igét helyezi, és azt a csatornát, amelyen az Atya az „élő vizet” akarja átcsörgedeztetni. Ha eliszaposodott ez a csatorna, hát meg kell tisztítani. Isten ostorát a templomban nem a gyűlölet, hanem a szeretet suhogtatja. „Akit szeret az Úr, megdorgálja azt...” Nem azért ostoroz, hogy elvessen, hanem hogy édesgessen. A templomtisztításról szóló ige örömtüzenet: „Az Úr megostoroz mindent, akit fiává fogad.”

Ezért hát ne csodálkozzunk azon, ha Istennek ez az ostora, amelyik a népek felett suhog, az egyházakat is éri. Ne botránkoztatasson meg, hogy a modern háborúk mindegyikétől a messzire látható egyházi épületeket rombolják le. Ha híre jön, hogy valamilyen egyházfejedelmet kiűzték palotájából, most kétszobás lakásban lakik, az ilyen és ehhez hasonló híreket tekintjük-e másképpen, mint a templomtisztításról szóló evangélium fényében? Amikor 1940-ben a félezer évvel ezelőtt szikla alakra épített, 1927–30-ban kijavított egyik svájci templom villámcsapástól találva lángokban leégett, az ottani gyülekezet joggal érezte ezt olyan „jel”-nek, amelyik az egész keresztyén egyházat érinti. A gyülekezet lelkésze ezt írta erről: „E megpróbáltatás a gyülekezetet nemcsak arra indította, hogy szomorkodjék, mivel vége a tiszteletre méltó Isten házában, hanem arra is, hogy magába szálljon, bűnbánatot tartson.” Egy katona, aki szülőfaluja templomának

leégéséről értesült, ezt írta haza: „E templom leégése meggondolkoztat. Nem jel-e ez onnan felülről? Kérdések merülnek fel bennünk, lelkiismeret-furdalást érzünk, ez az eset alkalom arra, hogy magunkba szálljunk és megvizsgáljuk magunkat.” A Nyugat keresztyén egyházát, bármint és bármikor éri is villámcsapás, akár mint borul is az lángba, szemléljük ezt a templom tisztításáról szóló evangélium fényében.

A keresztyén Nyugat, amelyből származunk, olyan volt, hogy azoknak, akik Krisztuséinak vallották magukat, durvább vagy finomabb természetű előnyöket nyújtott, az egyházat nemcsak meg- és eltűrték, hanem becsülték és előnyökből részesítették. Az egyház gazdag volt. Előnyei talán nem voltak olyan kirívóak, durva jellegűek, mint a jeruzsálemi templomnál. Templomaink előcsarnokaiban, bejáratainak fedele alatt nem voltak baromistállók, juhkarámok, galambdúcok. Ellenben mélyen elburjázott az egyházban az a szellem, mely előnyöket vár. Most Isten a Nyugat egyházait meg akarja tisztítani ettől. Újra szegénnyé akarja tenni. Ismét gyakorlati valósággá kell lennie a közmondásnak: Szegény, mint a templom egere. Ebben a megindult nagy tisztogatási munkában mindent el akar venni az egyháztól, csak azt hagyja meg, ami az egyházat egyházzá teszi: az Igét! Ezt meghagyja neki. Meghagyja a kereszteselés kegyelmi jelét és az úrvacsora kegyelmi kenyerét. „Kenyérré és vízre” szorítja. Aki még előnyöket akar, ebben az egyházban nem fogja jól érezni magát. Elkezdődik a nagy leszakadás. Máris megkezdődött. Leválnak a kufárok, az előnyt hajhászok. Üdv az egyházzal, melyben ez megtörtént. Az ítélet e napjaiból tisztultan fog kikerülni. Mert Isten ostora eszköz ahhoz, hogy megtisztuljon a templom.

De ezt az Isten ostorával végzett templomtisztítást tekintsük meg közelebbről. Mint lehetséges, hogy ezek a baromkereskedők és pénzváltók beletörődnek abba, hogy Jézus elűzze őket?... Azok is, akik nyilván egyetértettek a kereskedőkkel, pénzváltókkal, akik csak parancsoltak, intézkedtek a templomban, akik csendesesen és titokban nyeresztek az üzletelésen? Itt érdekekről, mégpedig pénzbeli érdekeltségekről van szó. Vajon az ember feladja-e a teret csak úgy, küzdelem nélkül? Ezt a Názáretből való szegény embert a templomi parancsnokságnak nem volna-e könnyű egy pillanat alatt megakadályozni, hogy rontsa hitelüket? Ami a legfigyelemreméltóbb: igaz, hogy Jézus kötélből ostort font, de ez nem jelenti azt, hogy ezzel az emberekre rá is csapott volna. Kitértek előle. Elpárologtak.

Mit jelent az, hogy ők, akik elég erősen tartották kezükben a templom feletti hatalmat, ellenállás nélkül átadták a teret? Arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy Jézus ellenségeinek ezt a magatartását nem lehet emberileg, természetes módon megmagyarázni. Ami itt a templom előcsarnokában történt: jel! A fejezet eleje a kánai csodát beszéli el. A fejezet vége pedig rámutat a „jelekre és csodákra”, melyeket Jézus Jeruzsálemben cselekszik. Ami a fejezet derekán a templom tisztításáról áll, nem kevésbé jel és csoda. Ha a negyedik fejezet végén arról van szó, hogy a galileai zarándokok látták Jeruzsálemben Jézus csodáit és az erősen hatott rájuk, a templomtisztítás is bizonyára ezek között volt. Ahogyan Krisztus a viharos tengeren ezt mondotta: „Hallgass! Némulj meg!”, ahogyan egy másik helyen parancsol a démonoknak, hogy távozzanak, akként kiáltott most Jézus a pénzváltóknak és galambárosoknak, hogy „távozzanak”! Nekik, akarva, nem akarva, menniük kellett! És ahogyan Krisztus kiűzi az emberből a tisztátalanság szellemét, ahogyan meggyógyítja a kiütéses beteget, a csodának ugyanazon a síkján gyógyítja meg minden betegét, de tisztítja meg a templomot is.

Ezt meggondolva, lássuk kissé még világosabb fényben a templomtisztítást. Van ebben a jelben valami, ami éppúgy megvan valamennyi jelben és csodában. Krisztusnak minden csodája túlmutat önmagán, valami másra, ami még nagyobb és átfogóbb. Így van ez a templomtisztítással is. Egy elkövetkező tényre mutató jel ez is. Sajátosan mes-

siási cselekedet az, ami a templom előcsarnokában történik. Itt ugyanazt látjuk, amit minden cselekedetében. Mint mindabban, amit Ő tett. Ha lecsendesíti a vihart, nem azt jelenti, hogy nem lesz többé vihar, de azt igen, hogy uralmát az egész teremtés fölé állítja. Ha kiütéses beteget gyógyít meg, ezután is lesznek kiütéses betegek. De ezzel királyi uralmának olyan jelét adja Jézus, ahol többé semmiféle kiütéses betegség nem folytathatja romboló hatalmát. Ha itt a templomtisztítás jele történik, Krisztus nagyon jól tudja, hogy ezzel még nincs egyszer s mindenkorra megtisztítva a templom. Ha hátat fordít, a pénzváltók és galambárusok újra végzik üzelmeiket. A templom előcsarnokát – amely Isten akarata szerint minden népek, a pogányok előcsarnoka is – meg nem engedett módon, újra elfoglalják. Krisztus a templom előcsarnokának megtisztításával arra a napra mutatott, amikor a pogányok előcsarnoka minden népet befogad majd.

Az egyház most még az a háló, amelyben rothadt és egészséges halak vannak, az a szántóföld, melyben konkoly és búza együtt nő. De ki ne sóvárogna az eljövendő, ama nap után, amikor teljesen megtisztult? Ki nem éhezik és szomjúhozik az után, hogy megtisztuljunk? Ne sóvárogjunk nagyságra, hatalomra, tiszták legyenek akarati elhatározásaink, tiszták, csakis tiszták. Ki ne szeretne máris a tiszta, megtisztított néphez tartozni? Ki ne szeretne máris egy főben és tagokban megtisztított egyház megtisztult tagja lenni és maradni?

De lesz-e valaha is mindenkire kiterjedő tisztítás, még mielőtt eljönne az ítélet napja? Igen, lesz tisztítás, lesz még az ítélet előtt. Az, Aki megtisztítja a templomudvart, teljes világossággal látja nemcsak az ítélet napját, hanem azt a *másik* napot is, Ő tudja, mi szükséges az ilyen teljes tisztításhoz. Tudja, hogy ilyen emberi nemzedékben és ilyen egyházon csak a vérben való megtisztulás segít. Ebben lehet csak totálisan megtisztulni. Ott, ahol Krisztus többé nem készít ostort, hanem maga fordítja oda a hátát. Krisztus tudja, ha Ő megkorbácsolja a pénzváltókat, ezzel még nem tisztul meg a templom. De azzal, hogy hagyja, hogy Őt korbácsolják ebben a világban, ezen az egy helyen tisztulást szerez. Ő nem csak megkorbácsolni engedi magát. Még több is szükséges a teljes tisztuláshoz. Hagyja, hogy megöljék. Ezzel összefüggésben szól ama napról, amikor „lerontja a templomot, de harmadnapon felépíti” A maga testéről szól itt. Ahol Krisztus keresztre áll, ott van a megtisztulás. És az minden ember számára állni fog a világ közepette azok számára, aki éhezik és szomjúhozják a tiszta szívet.

Krisztus az Isten templomában ezért döntött fel minden asztalt. Megtisztított templomának közepére csak egyetlenegy asztalt állított, s ez az úrvacsora kegyelmi asztala, amely arra emlékeztet minket, hogy Krisztus egyszer s mindenkorra tisztulást szerzett, totális templom- és egyháztisztulást. Ez a kegyelmi asztal arra a napra mutat, amelyikről ezt olvassuk: „nem megy abba be semmi tisztátalan”! Ámen.

Jézus és Nikodémus

Alapige: János 3,1–16

„Valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen!” – ez szívünk érzéseit fejezi ki. Akik Európában, mint egy nagy tűzhányó tövében élnek, s akik egy kissé távolabb élnek a tűzhányó tölcserétől, ebben valamennyien egyetértünk, nem szeretnénk elveszni. Ezt a nemzedéket már régóta ez a gondolat tartja fogva, éjjel és nappal erre gondolunk, ezt sóhajtozzuk, ez jajdul fel bennünk mély nyomorúságunkban: „Mennyei Atyánk, nem szeretnénk elveszni!” Nemcsak a mi személyünknek szól az örömdetes üzenet a megmenekülésről –, mindenkinek szól, az egész világnak! Nem azért teremtette Isten a világot, hogy elveszen. Annak, amit Ő e világgal tervezett, soha és semmiféle körülmények között nem az a végső értelme és célja, hogy elveszen. „Mert úgy szerette Isten a vilá-

got, hogy az Ő egyszülött Fiát adta.” A keresztről hull az Ige nyugtalan szívünkbe. Isten így döntött: neked és nekem nem kell elvesznünk. Hogy Jézus a keresztet, mint a megmentés helyét, e mostani összefüggésben állítja lelki szemeink elé, figyelemre méltó eseményre emlékeztet minket. Istennek Izráellel abból az időből való történetére utal, amikor bűneikért való büntetésül 40 évig kellett élnie és bolyongania a pusztában. Ott történt, hogy Isten népére, az állandó hálátlanság miatt, tüzes kígyókkal nagy csapást mért. De ugyanakkor azt a különös mentőjelet állította fel, amelyre Krisztus e szavakkal emlékeztet: „Amiképpen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképpen kell az ember Fiának felemeltetnie.” Bizonyára fenýít Isten. Tud hálátlan nemzedéket kígyókkal és skorpiókkal fenýíteni, azonban nem azt akarja, hogy az elvesszen, hanem hogy megmentse. Ezért állította fel a pusztában azon megmart szerencsétlenek között az ércikgyót. Ha valakit megmart a kígyó és rémületében megnémult, de nézni tudott, felpillantott a menekülés jelére. Kedves gyülekezet! Tekints fel! Ha kígyóként lepnek meg gondolataid, bűneid, a késő bánat, ha az önvád kígyói meg akarnak öldökölni, nézz fel a megmentés, a szabadulás egyetlen jelére, amelyet Isten magasán és messziről láthatóan állított fel a megbüntetettek fölé. Nézzetek fel a kereszti jelére! Többé immár egyetlen gondolat se merüljön fel bennetek, melyet nyomban oda ne vinnétek a kereszthez, ott le ne helyeznétek, oda fel ne szegeznék, „mert úgy szerette Isten a világot”.

De nem csak arról van szó, hogy el ne vesszünk. Ebben a Szentháromságot magába foglaló szóban sokkal több evangélium van. Az, hogy: *éljünk!* „El ne vesszünk, hanem örök életünk legyen.” Élünk, ez sokkalta többet jelent annál, hogy e földön élünk, e rövid létben és időben. Nekünk *örökké kell élnünk!!!* Valójában ez mutatja meg nekünk teljes mélységében, mit is jelent elveszni. Elgondolható, hogy valaki végigéli az életét és mégis elvész. És megfordítva: elgondolható, hogy valaki kileheli rövidre mért életét, mégis azok közé tartozhat, akik nem vesznek el! Más szavakkal: nem az a legrosszabb, hogy meghalunk, hanem az, ha nincs örök élet, ha nincs reménységünk életünkben és halálunkban. Csak akkor nem veszünk el, ha „örök életünk van”!

De hogyan juthatunk az örök élethez? Ha nem a miénk, hogy juthatunk annak birtokába? Erre a mai evangéliumunk azt a nagyon meglepő választ adja: Te nem adhatod önmagadnak, amit Isten ajándékozott neked két szülő úttján nyert eddigi életteddel, éppen így az örök életet is csak Valaki Másnak a kezéből nyerheted meg. Az örök élethez is csak születés úttján juthat el az ember. Születés úttján, mivel ezúton nem az első, a test szerinti, hanem egy második, felkínált születésről van szó. Ennek neve: újjászületés. Azoknak, akik hisznek Benne, Isten újjászületés által olyan életet akar ajándékozni, amelyet semmiféle bomba nem tud szétszakítani. „Örök életet!” „Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.”

Hogyan lehet újonnan születni? Nikodémussal – az óvéhez hasonló gyarlóságunkkal – ezt kérdezzük. „Mimódon lehetséges ez?” Erre Jézus ugyancsak ezt feleli: Nézz fel! Nézz messzire! A kereszti felett magasabbra! Hozzá! A dicsőségben feltámadott és megdicsőült Úrra! A húsvéti titkában, a Krisztus mennybemenetelének titkában, itt kell keresnünk: mint születésünk újonnan az örök életre. Onnan indul ki újjászületésünk. Ezt mondja el 1Pt 1,3 verse is: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által.” Jézus is ugyanezt mondja: „Senki sem ment fel a mennybe, hanem az, aki a mennyből szállott alá, az embernek Fia.” Ha az újjászületésről és a második életéről van szó, Krisztus felfelé mutat, s felfelé az egész Szentírás is. Ne magadra tekint! Ha magadra tekintesz, mindig csak a mulandóság alá vetett testedet látod. De nézz fel Jézusra, a keresztre! Arra, aki feltámadott halottaiból. Nála van el-

rejtve örök életed, ott van ez számodra, mint „romolhatatlan örökség”. És ha egyszer hittel megragadod, szívedből ki nem tépheti senki ezt a reménységet és bizonyosságot.

A vén Nikodémus persze ezt nem érti. „Hogyan születetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe és megszülethetik ismét?” Nikodémus lefelé néz, ahelyett, hogy felfelé tekintene! Ő magára és életkorára tekint, ahelyett, hogy Jézusra tekintene! Jézus segíteni akar tehetetlenségén. Ezért magyarázólag hozzáfűzi: „Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” Víz, mosakodáshoz való vizet nyújt Jézus Nikodémusnak. Az a víz ez, mely a Jordánon folyt, amikor Keresztelő János egy nemzedéket hívott, hogy térjen meg és bűnei megbocsáttatnak. Ez a bűntől való megtisztulás keresztvize. Hát gyermek-é Nikodémus, aki bemocskolta magát és meg kell mosakodnia? Igen, ő gyermek, akinek víz kell, mosdóvíz! Ha nem hagyja magát megmosni ezzel a vízzel, a halál gyermeke. Halott, ha a bűnök bocsánata által újonnan nem születik. „Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be Isten országába.” Lelket kínál Jézus annak a Nikodémusnak, akit úgy hívnak, hogy: Izráel tanítója. Nagyon is szüksége van arra a Lélekre, akitől minden újonnan születik. Örök életre kelteni csak a Szentlélek tud, amelyik felülről jön. „Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.”

Újonnan születni... Ez mindig is előfordult, de hogy most is megtörténhet, az különösen vigasztaló jel ezekben a napokban. Krisztus ma a halál világába éppen az újjászületésről szóló ígét kiáltja bele. Isten a születés idejének tekinti azt, ami nekünk a halál korszaka. Isten országában még nem csökkent a születések száma. Az örök életre való születés szüntelenül folyik közöttünk. Élet fakad „víztől és Lélektől”. Az örök élet válik láthatóvá. Isten, aki a kövekből is tud Ábrahámnak fiaikat támasztani, tud fiaikat támasztani fából is, zöldellő fából úgy, mint száraz fából. Tud acélból és vasból. A pokoli világ gyermekeiből a hit gyermekeivé tud formálni. Minduntalan csodálat és hála ébred bennünk, hogy oly sok „örök élet” lett nyilvánvalóvá, hogy egyre születnek Isten gyermekei. Szemünkkel is látunk valamit abból, ami „látható” Isten országából. „Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.”

Látni! Bármily sötétnek is látszik előttünk a népek útja, egyszerűen nem igaz, hogy teljes sötétség borult volna ránk. Aki víztől és Lélektől újonnan született, annak szeme most is *láthat!* Aki tud hinni annak ezekben a sötét éjszakákban is – mint a Tejút világos nyoma a népek felett, az égbolton –, láthatóvá lesz a fehér fonal, amelyik áthúzódik a népeken. Az ítélet látható és várható! De ez az *Isten ítélete* oly ítélet, amely összefügg Isten uralmával és kormányzásával. Isten uralmából egyszerűen az a tény lett láthatóvá, hogy Isten nem hagyja magát megcsúfolni a népek politikájában sem. Nem igaz az, hogy Isten nem törődik ezzel. Itt is az Ő keze működik, s Ő tartja a szálakat, ha mindjárt nem is tudjuk meglátni útjainak végét – ami gyakori kísértés számunkra –, mégis fel tudjuk ismerni útjainak kezdetét, s ebből meglátjuk, hogy érvényben van Isten igazságossága. Ha Ő az elmúlt idők önző politikája miatt oly pontosan elszámolt minket, kis gonoszokat, mily irtózatos lesz, ha a nagy gonoszok zuhannak le. Ne aggodalmaskodjatok Isten igazságossága felől. Ha valamit észrevehetünk és láthatunk, akkor ezt minden bizonnal megtapasztalhatjuk: Isten igazságossága jó kezekben van! Isten nem úgy tesz, hogy a kis bűnöst felakasztja, a nagyot futni hagyja – ahogyan joggal vádolják ezzel nyomorult földi igazságszolgáltatásunkat. Isten igaz mértékkel mér!

Földrészünket szülési vajúadások lepték meg. Egy öreg anyóka úgy nyilatkozott Európáról, hogy „Európa túl magasra jutott, most alá kell zuhannia” Igen, ez valóban így igaz. Alá kell hullania. De nem a pokol mélységébe, nem tömegsírba, hanem Isten akaratára szerint oda, *alá*, ahová Krisztus a vén Nikodémust, de valamennyitünket el akar

vezetni. Jöjjön le katedrájáról és szülessen újjá víztől és Lélektől. Az ember a szülő asszonyra azt mondja: lebetegszik. Most Európára is ilyen lebetegedés jött rá, és ez – tudjuk – az újonnan születésre való lebetegedés. Annak, aki hisz, a mostani időszak a felülről való születésnek az ideje és alkalma. Az történik, amit egy anya mondott: e komor világtörténelmi napokban néha úgy érzi magát, mint amikor szült. Nincs vissza-kozz, nincs kibúvási lehetőség, szenvedni kell! De halljátok meg ti, emberek, a tűzhányó szélén: ez nem a halálra, hanem az életre való átmenetel ideje! Ez Isten akarata és végzése. És – ki tudja? – ezek most talán a végső, a nagy és átfogó „lebetegedés” vajú-dó fájdalmai.

Reméljük ezt, „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Igen, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ámen.

A Völegényről szóló hasonlat

Alapige: János 3,17–36

Hogy ezt az *Énekek énekéből*, a Völegényről és Menyasszonyról vett hasonlatot Isten és a gyülekezet viszonyáról valaha is kifejezésre jutott legfinomabb és legbensősé-gesebb hasonlatot éppen annak a szigorú szavú Jánosnak a szájából halljuk, akit szél-tében-hosszában úgy jellemeznek, mint haragos apostolt, valóban meglep. De ez csak nekünk meglepő és nem magának Keresztelő Jánosnak. Ő mindig tudatában volt annak, hogy a messiási Király jövetele nemcsak világitélet, hanem egyszersmind királyi me-nyegző is. Így gondolta el ezt attól kezdve, hogy a Jordánnál szabadulásra és bűnbánat-ra, de ugyanakkor menyegzőre is hívott. Amikor a bűntől megtisztító keresztségre hí-vott, ugyanakkor jegyesül is hívott. Hirdette, hogy az „eljövendő”, aki nagyobb lesz nálánál: Völegény lesz. Ne higgyétek, hogy Keresztelő János megkülönböztetés nélkül mindenkit egyformán vipera- és kígyófajzatnak pellengérezett. Jól tudta a násznagy, hogy a hallgatói között nemcsak megátalkodottak vannak, hanem olyanok is, akik alá-zatosan és megrettenve hallgatják, hogy a fejsze a fák gyökerére vettetett. Tudta azt is Keresztelő János, hogy van olyan sereg, akiket meg lehet szerezni és meg lehet menteni az eljövendő Völegény számára. Tudta, hogy megvan az a gyülekezet, amely úgy megy az „eljövendő elé”, mintha menyegzői ünnepre menne. Különbem nem mondhatta volna: „Aki hiszen Őbenne, el nem kárhozik, aki pedig nem hisz, immár elkárhozott.” Aki hisz a Fiúban, örök élete van... hogy még világosabban: „Aki hiszen Őbenne el nem kárho-zik...” „Mert nem azért küldte az Isten az Ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa.”

Azt akarjuk ma a fülekbe, és ha Isten engedi, a szívekbe is belekiáltani: az ítélet napján van szabadulás is! Annak, aki hisz az ítéletben, menyegzői nap lesz. A gyüleke-zetnek öröme lesz az ítélet napján. Michelangelo az ítéletről készített festményén Krisz-tust haragos atlétának ábrázolja, aki felemelt kezével mindenkit leüt, aki közelébe kerül. Keresztelő János ezt másképpen látja. Az ítélet napjának Ura Völegénye lesz mindenki-nek, aki hisz Őbenne! Aki hisz Benne, az nem kárhozik el. De csak az, aki hisz *Benne!* Ez az egyetlen feltétel. Hinni! Közülünk ki ne akarná ezt? Ki ne akarna azokhoz tartozni, akik hisznek és megszabadulnak?

Számunkra most az a fontos, hogy tudjuk: mit jelent Őbenne hinni. Megkísérlem röviden összefoglalva kifejezni. Aki, mint Luther az első tételben mondja, minden nap újra meg újra a Krisztus vizsgálata alá veti magát, az fedje fel neki, milyen a szíve, aki nap mint nap meglátja bűnét, s rábizza magát arra a kegyelemre, amelyik minden nap megújul, aki emellett megjeleníti maga előtt, hogy milyen árat fizetett Krisztus azért,

hogy nekünk a kegyelmet megszerezze, aki e kegyelemért szívében hálát érezve megy az új nap elé azzal a tudattal, hogy ezt az egész napot csak jócselekedetekkel hálálhatja meg Istennek, az ilyen ember hisz Jézus Krisztusban, az ilyennek van örök élete.

„Örök élete!” Valaki az egyik folyóiratban azt a kérdést vetette fel, hogy a modern ember – nem úgy, mint a középkori – miért nem fél a haláltól? Ezt a feleletet adták rá: a modern ember is, éppen úgy, mint a középkori, aggodalmaskodik, de inkább az élet az, ami miatt retteg. S ez így is van. A halálfélelem az életért való rettegéssé vált. Amikor jelentkezik, kopogtat szívünkön ez a rettegés az életért, jó annak, aki fedezetül ezt a bizonyosságot hordozza magában: van életem, amelyet senki el nem vehet tőlem, ez nem rövid, evilági élet, hanem ez: örök élet! Ez az örök, ez az elpusztíthatatlan élet nem emberi kegytől, kedvező időszaktól függ, hanem egyes egyedül Annak a kegyelmétől, aki így szól: „Aki hisz a Fiúban, örök élete van annak.”

Aki hisz Benne, az megmenekül az ítéletkor. Újra sejtjük, mi az ítélet. A föld, az emberiség remeg az ítéletek alatt, amelyek végigsöpörnek rajta. A világtörténelem ismét világítéletté vált. Újra hangzik felénk: „Valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen...” Aki hittel hiszi, hogy a legborzasztóbb ítélet is, amit a jövő hoz, sőt még a végítélet sem árthat neki, abban megtartó bizodalom van bármely korszak ítélete idején. Mely kard, mely megmeztelenítés, mely hideg, mely tűz és mely gyalázat ronthat meg minket most, amikor megmenekültünk a végítélet haragjától, megmenekültünk hidegtől, tüztől, rab-ságtól, fogságtól egyaránt. „El ne vesszen” – legutoljára ezt hallottuk. Most egész mély-ségében tudjuk, mit jelent: nem ér minket az ítélet, soha el nem veszünk! Itt a gyökere minden megvigasztalódásnak. Hogy a világítéletkor megmentetünk, ez a tudat tette őse-inket, elődeinket életük minden nyomorúságában és halálos aggodalmában megvigasz-talódott emberekké, olyan türelmesekké, sőt szilárdan helytálló hőökké. Aki hisz Ben-ne, a Bíró hangját olyannak hallhatja, mint a Völegénynek a hangját, mert hiszen nem ítéletre, hanem menyegzőre megy.

Ámde, aki nem hisz Benne? Aki Nélküle akar leszámolni a halál félelmével, az élet-től való rettegéssel s a bűne terhével? Az ilyenről ezt mondja az Ige: „Nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.” „Aki pedig nem hisz, immár elkárhozott.” „Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert az ő cselekedeteik gonoszak valának.” A hitetlen-ekre máris elérkezett az ítélet, az Isten haragja. Csak az nyugszik az örök szeretet vé-delme alatt és nem az ítélet alatt, aki hisz Benne. Ezt persze megint nem úgy kell gondolni, mintha lelki biztonsági fedezékben állnánk. Nem! Aki az örök szeretet oltalma alatt áll, bizony az ilyet is sújtják azok a csapások, amelyek e világot érik, s az ilyen is közösségben van ezzel a megítélt és vert világgal. De valahogy másképpen áll vele a dolog. A hívőknek az ilyen ütések: atyai ütések, az isteni nevelés verései. Aki az örök szeretet alatt áll, annak minden dolog javára fog válni, még az ütések is. Aki pedig nem hisz Benne, annak ezek az ütések a harag ütései, megsemmisítő ütlegek, sorscsapások, amelyek azt, akit eltalálnak, állati tompultságba vetik vagy kétségbeesett cselekedetekre ösztönzik.

Erről az oldalról tekintve tulajdonképpen rejtély, hogy vannak emberek, akik a sze-retet ütlegeivel szemben a harag ütlegeit részesítik előnyben. Hogy mi inkább szeretjük a sötétséget, mint a világosságot, hogy harag alatt akarunk maradni, pedig lehetnénk a szeretet alatt is? Sötét rejtély ez. De nemcsak rejtély és sors. Nem. Bűn ez! Az eredeti görög szöveg itt az emberi akarat megnyilvánulásáról, fennhéjázó engedetlenségéről beszél. Aki Benne hinni nem akar, aki Neki engedelmeskedni nem akar, az harag alatt áll.

Így most hirtelen és kikerülhetetlenül e döntés elé állítatunk: akarok, vagy nem akarok? Akarok-e hinni, vagy nem? Harag alatt akarok-e maradni, vagy az örök szeretet védelme alatt akarok állni? E kérdés azonban nem revolverként szegeződik nekünk, sőt e helyen barátságosan, hívogatólag szól hozzánk, Keresztelő János kér ilyen barátságosan. Ő áll, figyel, örvend a Völegény hangjának. Aki nem hallja Keresztelő János ajkáról ezt az örömkialtást, az a kezdődő megátalkodottság állapotába kerül.

De egy másik okból is figyelemre méltó Keresztelő Jánosnak ez az esengő hívogatósa. Ő úgy látja, hogy közötté és Jézus között, a násznagy és a Völegény között a menny titokzatos korlátot állított fel. Ezen a határvonalon nem szabad túlmenni. Hallhatja ugyan Völegénye hangját, tudja, hogy nyitva van az ajtó a nagy menyegzőhöz, örülhet a Völegényt, s „bemehetnek az Úr örömébe” Neki magának azonban nem adatott meg, hogy bemelessen. Neki még kint kell maradnia, szinte úgy mondhatnánk: a hivatalnál fogva. De az örökkévalóságba ő is be fog menni, ő is bemegey a mennyek országába, s ott mint a legnagyobbak egyike fog asztalhoz ülni. Most és itt még kisebbnek kell lennie, mint az, aki a legkisebb a mennyek országában.

Miért történik ez? Miért ez az érthetetlen tény, hogy neki kinn kell maradnia? Miért bőjtől? A felelet bepillantani enged a szabadító isteni szeretet szívébe. Izráel vonakodik. Izráélért kell bőjtölnie Keresztelő Jánosnak. Érette kell még visszamaradnia. Nem követheti a Vezért, neki a pótcsapatnál kell maradnia, ezt kell őriznie és erősítenie. Reá van bízva. Násznagyi tisztét a végső leheletéig folytatnia kell. Isten ennyire hű Izráélhez. Ilyen hűségesen megtartja szavát, melyet valamikor Ábrahámnak és Mózesnek tett. Izráel szabadításáért bőjtölteti eme leghűségesebbik szolgáját. Így lesz Keresztelő János Isten szövetségi hűségének ragyogó jele. Keresztelő János mind e mai napig mutatja Izráelnek az utat a Völegényhez, mint fáradhatatlan násznagy munkálkodik, hogy vendégeket hívjon a menyegzőre, s hívni fog, valameddig adventi időben élünk – mind az ítélet napjáig.

De van még valami, ami figyelemre méltóvá teszi Keresztelő János szavait. Gondoljunk arra az időpontra, amelyikben szól. Még nem vetették fogságra, de már kezdett alábszállani. „Mester! Aki veled vala a Jordánon túl, akiről te bizonyosságot tettél, ímé az keresztel, és hozzá megy mindenki.” Tanítványai nehezen viselik el, hogy Mesterük visszavonul. Aggódókká, idegesekké válnak. Ki nem érti ezt? Mi is valamennyien idegesek leszünk, ha kezdünk lefelé menni a lejtőn! A világon semmi nincs annyira a természetünk ellen, mint kisebbedni! De Keresztelő János az aláhanyatlás órájában is örvendő követ: „Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom.” Ha mégannyira emberi volna is, visszás lenne, ha ebből fájdalmat vagy féltékenységet hallanánk ki. Keresztelő János mindezt nem kedvetlenül állapítja meg. Nem sorsának megadva magát, hanem örömmel. Örömmel látja azt, hogy növekszik a Völegény. Sőt, éppen az az ő öröme, hogy a másíknak – aki mellett kezdettől fogva bizonyosságot tett – növekednie kell. Örömeének alapja azonban nem önmagában van. Ő csak bőjtölő, nélkülöző küldött, s az is marad. Örömeének indítóoka a Völegényben van. Amint a kelő nap sugara megvilágítja a sötét hegycsúcsot, úgy sugárzik át az öröm a Völegényről Keresztelő Jánosra. És ő áll és vár. Kívül áll, de felettébb örvend, hogy hallja a Völegény szavát, halk hangját, s öröme betelt.

„Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom.” Hatalmas alábszállás indult el valamennyi népen, valamennyi egyházon belül. De ez most nem csüggeszt el minket. Ha éjszakának mennénk is elébe, ha jönnie is kellene annak az éjnek, amikor senki sem munkálkodik többé, tudjuk, hogy jön a Völegény. Semmiféle emberi hatalom nem tudja meggátolni ebben, hogy növekedjék. Növekedni fog, valameddig a mustár-

mag azzá a hatalmas fává nem nő, amely az egész föld fölül lombosodik, mert háromszor is áll egymás után: „az Ő kezébe adott mindent”, hogy kegyelmezzon vagy elítéljen. Ámen.

Jézus és a samáriai asszony

Alapige: János 4,1–42

„Magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonynal ez a világ idvezítője, a Krisztus.” Ez a samaritánusok szájából származó ige mutatja a legvilágosabban, miről van szó e hatalmas fejezetben. A lényege az, hogy az emberek eljutnak erre az ismeretre: Ez a Jézus valóban a Krisztus, a világ „Idvezítője” Nem önmagától értetődő az, hogy emberek ezt felismerik. Ahol megtörténik, ott a legcsodálatosabb dologról van szó: a hit csodájáról. Ez a csoda esik meg ebben a fejezetben. Ha itt magunk is tanúi lehetünk a hitre jutás csodájának, mi másat tehetünk, csendesen könyörgünk: Adná Isten, hogy ez velem is megessen, hogy én is felismerjem: „Krisztus a világ Idvezítője.” Ha pedig már megtörtént velem, az a további kérésem, bizonyosodjék és erősödjék meg bennem újra ez a felismerés, hogy Krisztus a világ Idvezítője. Mert hitünknek nemcsak minden vasárnap, hanem minden nap szüksége van erre a megerősödére, abban a világban, amelyik olyan, mint ez. Nemcsak nekünk, de minden embernek szüksége van arra, hogy higgye: Van Idvezítője a világnak! Gondoljunk legközelebbi hozzátartozóinkra, akik velünk egy fedél alatt vannak, ugyanazon az ajtón járnak ki és be, velünk egy asztalnál étkeznek. Sőt, még többért sóhajtozunk, többre óhajtozunk. Gondolunk a távoliakra, azokra az emberekre, akiket az élet – nem tudjuk hogyan és miért – az utunkba vetett, emberekre, akik ma talán lakóhelyünk túlsó végén, vagy a föld túlsó részén élnek. A föld végső határáig hat kérésünk, bárcsak mindenki, aki emberi arcot hordoz, megismerné Krisztust, mint a világ Idvezítőjét, amint megismerték azok, akiket a negyedik fejezet bemutat. A világnak nem is lesz előbb boldog órája, csak akkor, ha megismeri, hogy van: *Idvezítője!* Igen, van! Ennek köszönhetjük, hogy mindaz, ami most nyomorúságként nehezedik ránk, más értelmet nyer. Nem mintha megszabadulnánk a nyomorúságtól, melyet hordoznunk kell, de más arculatot nyer attól a pillanattól kezdve, amikor felismered: Krisztus a te Idvezítőd. Ezután egyetlen nyomorúságot sem tudsz magadban elkülöníteni a te Idvezítődtől. Ha él az Idvezítő, s hála Istennek, hogy él, akkor nyomorúságunknak nincs önálló élete, létezési joga Krisztus mellett. Akkor legszemélyesebb nyomorúságaimat úgy tekinthetem, hogy ama könyörületes kéz, amely ma ebből az evangéliumból felém nyúl, veszi, viszi és hordozza azt. Boldogok mindazok, akik itt bizonyosságot tudnak tenni: „Magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonynal ez a világ idvezítője, a Krisztus.”

Két különböző okból is csoda ez. Ha ezek az emberek Jézusban felismerik a világ Idvezítőjét, először: ha magára Jézusra nézünk, s másodszer: ha azokra tekintünk, akiket végbemege a csoda.

Tény, hogy csak úgy távolról szemlélve, nem lehet meglátni Jézuson, hogy kicsoda Ő. A samaritánus asszonynak egy idegen, aki úton van és megpihen, mondja meg ezt. Neki: ő csak egy ember. Ha pedig fáradt ember, szomjas és éhes is. Ebben a pillanatban egyetlen halandó sem tudja felismerni rajta, hogy kicsoda Ő. Senki embertől nem lehet rossz néven venni, ha Benne, felismerhetetlenségében minden mást gyanít, de éppen ezt nem, hogy Ő a világ Idvezítője. Ha ennek az embernek árnyékos helyet kell keresni, hogy napszúrás ne érje, lehet-e a világ Idvezítője? Ha olyan ember az, akinek társait étel után kell küldeni, mert korog a gyomra, lehet-e az a világ Idvezítője? Ha kérnie kell: „adj innom!”, mivel a nyelve az ínyéhez tapad, lehet-e a világ Idvezítője? Ami-

lyennek itt Krisztus mutatkozik, bizony nincs rajta semmi világmegváltó szerűség. De ha látásunk szerint ítéljük meg, alapjában véve mi is így vagyunk Krisztussal. Rejtett és alacsony mivoltában, bizony csak ember Ő. Kis városkában nevelkedett, egyházi hatóságaival összeütközésbe került, végül nyomorúságosan a keresztfán lehelte ki lelkét. Akit még nem nyugtalanított az Ő keresztje szégyenteljes lealázott voltának ez a botránkoztató vonása, az még semmit sem tud a Krisztusban való hitről. Így vannak Krisztussal azok az emberek is, de így vagyunk mi is. Csak azon és ott következik be a csoda, aki eljut a Benne való hitre, akinek a szívét és szemét Ő maga nyitotta meg, és aki eljutott odáig, hogy bátran vallja: valóban Ő a Krisztus, a világ Idvezítője!

De nemcsak abban az esetben csoda a bizonyosságtevés, ha Jézusra tekintünk, hanem ha azoknak az embereknek az állapotát is megnézzük, akik hitre jutottak. Mindenekelőtt íme, ez a samaritanus asszony. Magát, lelkét teljesen elzárja Jézus elől. Azon a forró napon, a Jákób kútjánál, nem a világ Idvezítőjét keresi. Nem! Az ő igénye sokkal egyszerűbb, közönségesebb, mindennapibb. Szomjúhozik és üdítő italt akar vinni a kútból. Nincs más vágya. De ha vallásságát tekintjük, ez is a legkezdetlegesebb. Igaz, hogy van hite, de ez: samaritanus hit. Ez pedig a Jákób kútjához és a Garizim hegyéhez van kötve. Számára az üdvösség Jákób kútjához kapcsolódik, és csak a Garizim hegyén lehet helyesen imádkozni. Hite e hely hagyományaihoz szegezi, mint a papírt a szeg a deszkához. De erkölcsisége is a legmélyebb megkötöttségre utal. Az egyik bibliamagyarázó arra figyelmeztet, hogy ez az asszony a legnagyobb hőségben megy vízért, nem az est hűvösében, mint a többi asszonyok és leányok. Az, hogy egyedül megy, romlott múltjára utal. Bűnös életmódja következtében megvetett és általánosan került teremtés ő.

E mély és rejtett megkötöttségekre mutat az a mód is, ahogyan Jézussal szemben viselkedik. A Jákób kútjánál váratlanul egy férfit lát. Ez önmagában is a legnagyobb bizalmatlanságot kelti benne. Jól tudja ő, milyenek a férfiak, éppen elég kellemetlen személyes tapasztalata van erről. Többen eldobták maguktól, mint ahogy az elhasznált cipőt eldobják. S ez méghozzá zsidó is. Szíve ajtaja teljesen becsukódik. Az idegentől megtagadja az italt, amit kért. Kitérőleg kérdezi: hogyan jön ahhoz, hogy zsidó léte re szolgálatot kér tőle, a samaritanus asszonytól? Zsidó ember meg nem érintette volna azt az edényt, amelynek széléről előbb egy samaritanus ivott. Azt is megállapíthatjuk, hogy ez az asszony teljesen magányos volt. Nem csak Jézustól, de minden embertől húzódik, mint a csiga a házába. Most Jézus törmelékeken át keres és talál utat ehhez a megtiport emberi lényhez. A megkötöttségek kötelékeit türelmesen megoldja, mint ahogy az ember nagy ügyvel-bajjal egy igen összebogozott csomót megold. Jézus függetleníti hitét attól a víztől, amelyik a kútban csörgedezik, hogy neki egy másik, „élő vizet” adjon. Eloldja holt képzeteit a Jákób kútjától, és a Garizim hegyétől is, hogy végül a mennyeit kínálja neki ezt mondva: „Én vagyok az...” Én vagyok az, akire neked, nektek, az egész világnak szüksége van, akire vágyódtok. Én vagyok a várva-várt! A világ Idvezítője! Így találta meg ez az asszony a világ Megváltóját. Ő az a Szabadító, aki hozzánk is keresi az utat, és nem mi vagyunk azok, akiknek keresnünk kell az utat Őhozza. Ő talált ránk, nem mi Őreá. Éppen ezért Ő a mi Üdvözítőnk, mivel a lehetetlent, az elveszettet keresi. Ő maga tárja fel nekünk az ajtót, amelyen áthatolni száz paripával sem tudnánk, a hit ajtaját. Ezért csoda a hit.

S figyeljétek meg azt is, hogyan ismerteti meg magát Krisztus, és mint teremti meg a hit csodáját ebben az elveszett emberben. Itt is, mint a Nikodémusról szóló fejezetben, a hit ajándékait azzal nyújtja, hogy a bűn kérdésére tér rá. Ezzel a felhívással: „Menj és hívd a férjedet!” gyengéden érinti ennek az életnek sebezhető pontjait. Az asszony kitérő választ ad, félígazságot, így hazugságot mond: „Nincs férjem.” Az Úr ezért nem ítéli el, nem állítja jobban pellengérré, mint feltétlenül szükséges, ámde kitart amellett, hogy

teljesen nyilvánvalóvá kell válnia élete vétkének, bűnének: „Jól mondad, hogy nincs férjed, öt férjed volt, de ez a mostani nem férjed.” Jézus ezzel egy élet vétkének és nyomorúságának mélységét oldja fel. Jézus felfedi, teljesen felfedi, hogy aztán elfedezze, teljesen elfedezze.

Ha Jézus meg akar szabadítani bennünket vétkeinktől, hozzánk is ezt a felhívást szokta intézni: „Menj, hívd a férjedet!” Jézus azokat is maga elé akarja idézni, akik vétkeztek ellenünk, akikkel együtt lettünk bűnösök. Nem csupán bennünket – úgy mondhatnám: magánszemélyeket – akar megmenteni. Ő jól tudja, hogy emberi közösségben élünk, s az emberi közösség bűnös. Mivel ismeri a bűnnel való közösségünket, akarja, hogy közös legyen a megszabadulásunk is. Ezért, ahol csak kinyújtja Jézus az ő mentő kezét, megteremti a hit csodáját. Azon a szűk szoroson kell általanni, ahol az első hozzánk érkező szó: Menj el, hívd a te férjedet. Menj el, hívd a te feleségedet! Menj el, hívd a te szomszédodat, szolgálódat, munkaadódat, menj el, hívd a te munkatársadat! Úgy akarja Jézus megmutatni, hogy Ő a világ Üdvözítője, hogy először azt mutatja meg nekünk, hogy Ő a mi személyes Üdvözítőnk és Megváltónk. De utána rögtön odahívja a férjet, feleséget, szomszédot, a társakat. Először úgy nyilatkoztatja ki magát, mint a mi kicsiny, szegényes életünk Megváltója, de utána mindjárt azt teszi nyilvánvalóvá, hogy Ő a világ Idvezítője. Krisztus az egy személytől elindulva hat az egészre. Ezt sajátosan ismét a samáriai asszonyon keresztül mutatja meg. Ő az, aki elhíresztheti az üzenetet a város egész közösségének. Íme, a világ Idvezítője, éppen Ő, aki előbb még a közösségen kívüli tag volt, aki kitaszított volt. Íme, a rühes juh pásztori szolgálatot végezhet másokon. Ő az eddig mindenütt romlást támasztó rothadt alma, most ezzel a hírral térhet vissza a városba: „Megtaláltam az Idvezítőt!” Küldött lehet, a honfitársait hozzásegítheti, hogy így kiálthassanak fel: „Magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonyos ez a világ idvezítője, a Krisztus.”

És most egy pillantást kell vetni a tanítványokra, ők alkotják a másik csoportot. Még egy harmadik csoport is van, ezt legközelebb fogjuk látni. A tanítványok előtt – a maguk módján – a világ Üdvözítőjének tügye homályos, mint azelőtt az asszony előtt. S ez vigasz nekünk. A tanítványok is testi szükségleti okokból mentek a városba, hogy eledelet vásároljanak, visszatérve elcsodálkoznak, amikor Jézust ezzel az asszonnal beszélgetve találják. De csodálkozásuk még jobban megnő. Jézus elé teszik az eledelet, de Ő meg sem érinti azt. Amikor kérlelik – „Mester, egyél” – ezt feleli: „Van nékem eledelem, amit ti nem tudtok.” Jézus valóban nem tud enni. Valami olyan következett be nála, amikor anélkül, hogy éhséget érzett volna, 40 nap és 40 éjjel nem volt szüksége eledelekre. Vajon mi szabadította fel Őt az evés érzése alól, ami pedig az imént még megvolt benne?

Jelenítsük meg egy pillanatra azt, ami történt. Jézusnak Jeruzsálemből, Júdeából, a templomból olyan helyre kellett elhúzódnia, amely ránézve biztonságosabb volt – Észak-Galileába –, mivel nyilvánvaló lett, hogy Jeruzsálem teljesen kivetí magából. Most észak felé veszi útját, Samárián át. Samária a sötétség gócpontja és bástyája. Teljesen köves föld Isten szőlőhegyén, teljesen terméketlen. Íme, e terméketlen területen Jézus termést talál. Minden kövek között a legkeményebbet sikerült meglágyítania, ezt az asszonyt, minden asszony között a legmegvetettebbet. Jézus a váratlan termésen oly jelet lát, amelyet a tanítványok még nem ismernek fel. Tekintete előtt e pillanatban ott van Isten egész nagy szántóföldje, az első megindulási helytől a föld végső határáig. Látja, hogy az ősidőkben, talán még Mózes vagy a próféták kezéből, magocská hullott a samaritánus földre. Senki sem törődött vele. Most eljött az óra, hogy évszázadok múlva vehessen annak terméséből, amit mások vetettek. A zárt épületben megnyílt az ajtó. Jézus ezen az egy ajtón át látja, hogy a jövőben megnyílnak az összes bezárt ajtók. Nem

táru fel ez az ajtó Jeruzsálemben, a kegyes Júdeában, itt azonban, ezeknél a félig pogányoknál: igen. Hát nem táru fel akkor az ajtó minden pogány nép számára? Beláthatatlan vetést lát a tekintete. Nem csoda, ha elfelejtkezik az evésről, amikor ilyet láthat. A végső pontra néz, a beteljesülést látja. „Az én eledelem az, hogy annak akaróját cselekedjem, aki elküldött engem, és az ő dolgát elvégezzem.” Íme, az első zsenge, az első kalász. Ezen keresztül pedig az egész aratást látja, az egész hullámzó búzaföldet, az egész hullámzó, érett gabonaföldet. „Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljön az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.”

A tanítványok még semmit sem látnak az aratásból. Nekik ez még a nagyon távoli jövőben van. Még négy hónap, amíg jöhet a gabonahordó szekér, s megindulnak az aratók. Jézus azonban ott is lát, ahol ők még semmit sem látnak. A mező fehér, érett az aratásra. Ha országába bejut egy samáriai asszony, ha a samaritánusok kérlelni kezdik: maradjon náluk, nemde akkor beláthatatlan az aratási terület, amelyik az Atyának érik e földön?

Hasonló pillantással tekint a Megváltó a jövőre is, a mi korszakunkra és ezt mondja: Isten szántóföldje meg van művelve, nem lett terméketlenné, habár napjainkban ilyennek látjuk. Az aratás érik. Habár a szántóföld oly reménytelenül kövesnek tűnik is, meg fogja adni gyümölcsét a maga idejében. Ha gyümölcsöt hoz Samáriának ösztövére földje, akkor nem lehet hiba. Isten vetése minden népben érlelődik a földön. Habár Isten vetésére e földön még oly kedvezőtlennek látszik is az időjárás, habár jégesők és helyi záporok futnak is át rajta, pusztít az üszög, mégis csak érik a vetés. Habár, mi itt vagy ott, elvétele egy sovány gabonát látunk is, még az ilyen időkben is következtethetünk a kevésből a sokra, az Egészre. „Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg...” Krisztus, a világ Üdvözítője ajándékoz meg minket azzal, hogy lássuk országát, láthassuk az egészet, Isten országa szemszögéből lássuk a világot. Akkor aztán hitben felismerjük azt, ami vidámmá és bizakodóvá tesz minket, még néhány hónapig, az aratásig, de mennyei Atyánk máris látja, hogy sárgul a gabona és érik is. Ő a mezőt máris érettnek látja az aratásra...

...Ha majd eljönnek a mennyei szolgálók, az angyalok, a konkolyt összekötik és elégetik, a kéréket az örök csűrökbe takarítják. Bárcsak mi is ott lehetnénk, oda tartozhatnánk a tiszta búzához! Addig pedig várjunk és higgyünk türelemmel. És munkálkodjunk, amíg nappal van, mert eljő az éjszaka, amikor többé senki nem munkálkodhatik. Ámen.

(Ford. Kádár Miklós ny. lelkipásztor)

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

XIII.

Teljes elfordulás a gonosztól *

Az úgynevezett közhelyek nagy és örök igazságok hordozói. Igazságoké, amelyek nem szorulnak magyarázatra. Miért kellene nap mint nap megállapítanunk, hogy a víz nedves, a madár repül és az élet él? Annál tragikusabb, ha az ellenkezőjét kell mondanunk! A víz kiszáradt, a madár nem tud már repülni és az élet nem élet többé...

A semmibe vett és megmösolygott közhelyek tulajdonképpen az élet alapigazságai. Nem szójáték, hanem megállapítás, hogy a közhelyeknek köztünk a helye – ha életes életet szeretnénk élni. Következésképpen ez a két sor is ilyen életes élethez segítő „közhely”:

Aki szeretne örülni az életnek és jó napokat látni... az forduljon el a gonosztól és cselekedjék jót. (1Pt 3,10–11)

Az első, amit ezzel a (közhelynek tűnő) apostoli óvással kapcsolatban végig kell gondolnunk az, hogy *minden igazi jó cselekvést igazi életfordulatnak kell megelőznie.* Mert döntő és igazi fordulat nélkül nem jó még a jó sem.

Jézust idézem itt, hogy tisztán lássuk a különbséget a „relatív” jó és az „abszolút” jó között. A gazdag ifjú ugyanis így szólította meg Jézust: *Jó Mester!* – Jézus ezt a megszólítást így hártja el: *Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, egyedül csak az Isten.* (Lk 18,19)

Jó tehát az, ami az örökkévaló Isten és az örökkévalóság szempontjából jó. Ami a teremtett világ alaphangjával, alapdallamával egybehangzó, a mindenségbe beillő.

Hogy valaki ilyen jót cselekedhessék, hogy valaki Istenhez illő jót tehessen, annak előbb el kell fordulnia a gonosztól. Ismétlem az ige alapján: *döntő, egyértelmű és teljes fordulat nélkül nem jó a jó. Pontosabban: nem igazán jó.*

Hadd utaljak e fordulattal kapcsolatban Jézus egy példázatára, hogy világosan értsük, miről van szó. Mégpedig a tékozló fiú példázatára. Ennek a fiúnak előbb hátat kellett fordítania a disznók vályújának, ahova az atyai örökségét, mindenét eltékozolva került. És *teljes fordulattal*, előbb belül, aztán a tékozló életétől fizikailag is elfordulva, az atyai ház felé forduljon, elinduljon haza az Atyához és bocsánatát kérje. Minden igazi, minden teljes fordulat ösképe ez. Enélkül senki sem cselekedhet igazán jót.

Hangsúlyozom, hogy teljes fordulat nélkül még a jó sem igazán jó.

Ilyen teljes fordulattal fordult szembe régi életével Saul a damaskuszi úton és lett Pál apostollá. Ilyen fordulattal kezdett új életet Bernadone Ferenc, a lyoni se-lyemkereskedő elkényeztetett fia és így vált Assisi Ferencé. Vagy Ágoston professzor úr, egy feslett élet kellős közepén így, csakis így válhatott Augustinussá, szent Ágostonná – és folytathatnám a sort. Hiszen a keresztyénség kétezer éves történetének leg-szebb lapjait ilyen fordulatok jelzik vagy jelentenek benne új korszak-kezdetet. Valami újat és ugyanakkor valami egészen és Isten szerint való jót. De nem kell ilyen nagy nevet emlegetnem! Hiszen mindenki emlékezik arra, hogyan is történt az ő életében ez

* Gyökössy Endre: *Mélysegeken át – az öröm titkáig.* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

a teljes fordulat, a nagy fordulat, a döntő, amikor hátat fordított régi életformájának és valami új, valami vadonatúj kezdődött az életében.

Egy hívő fiatal leány hazalátogatott falujába szüleihez. Bejelentette, hogy egy jóra való fiatalember megkérte a kezét és szívesen hozzámenne feleségül. A vőlegényjelölt a következő vasárnap ellátogat hozzájuk, mert szeretné megismerni menyasszonya szüleit is. – Amikor ezt a leány elmondta, édesanya rémülten nézett az akkor is erősen kapatos, izsákos férjére. Az észrevette a pillantást és nem kis cinizmussal az előtte álló már-már üres borostüvegre mutatott, majd nehezen forgó nyelvvel ezt mondta a leánynak:

– Tőlem jöhet, de nászajándékul legfeljebb csak ezt adhatom, másom ugyan nincsen!...

A leány apja ivástól reszkető kezére tette a kezét, megsimogatta és azt felelete:

– Éppen ezt akartam elkérni tőled apám, nászajándékul...

Néhány dermedt percig csönd lett, aztán az apa szó nélkül leánya elé tolta az üveget, kivette zsebéből az összegyűrt, félig üres cigarettás csomagot, és azt is mellé tette. Fellállt és szó nélkül kiment a szobából. – Ahogy hallottam, ennek már több éve, és az apa azóta egy kortyot sem ivott: valóban teljes fordulattal elfordult régi életétől. S az a bizonyos borostüveg otthonuk egyik polcán áll, mintegy emlékeztetőül.

Ha csak egyetlenegy valaki akad, aki a maga ilyen vagy olyan „borostüvegét” szentésgesen szent nászajándékul Istennek felajánlja, annak érdemes volt ezt az igét elolvasnia!...

Szólnom kell még arról a tragikus, démoni lehetőségről, hogy a jót (még a jót is!) hajlamosak vagyunk rosszul cselekedni. Akár így is fogalmazhatnánk, hogy mi még a jót sem tudjuk igazán jól csinálni – Jézus nélkül.

Hadd emlékeztessenek arra a különös és döbbenetes jelenetre, amikor Jézus bejelenti tanítványainak, hogy *Jeruzsálemben kell mennie, sokat kell szenvednie, ... meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia.* (Mt 16,21–23) Péter, az oszlopapostol, csak a „szenvedés” és a „halál” szót hallja meg, a feltámadást már nem. Péter mintegy átkaolja Jézust. Mennyi jóakarát, jószándék, jóindulat van ebben a mozdulatban, és abban is, amit mond: „Isten ments Uram, ez nem történhet meg Veled!” Jézus tüstént leleplezi a mi – hangsúlyozom – a mi jóakaratumkat és a tőlünk telhető jóakarát mögött az örök sugdosót, aki nemegyszer a mi jóakaratumkba öltözve jelenik meg. Így szól (jól figyeljünk, mert egyszerre szól a sugdosónak és Péternek): „*Hüpage!*” – *azaz Távozz!* Ezt a sátánnak mondja. Péternek pedig ezt: *opiso mu*, azaz: *Mögém!* (Kár, hogy nem így fordítják, pedig ez az eredeti szöveg jelentése.) Mihelyt Jézus elé állunk, mintegy akadályképpen, nem pedig *mögötte* sorakozunk fel, követésre készen: még a jól hangzó jó is rosszá válhat.

Gondolok egy művelt és „okos” apára, akivel évtizedekkel ezelőtt igen komoly beszélgetésem volt. Konfirmációra hívtam a gyermekét. Ő valóban igen értelmesen, intelligensen, nem kis lélektani szaktudással és érveléssel válaszolt: „Értse meg, tiszteletes úr, én csak jót akarok, azt akarom, hogy egyetlen gyermekemből valaki legyen és ezért egyféle nevelést kell neki biztosítanom, mert csak így érvényesülhet! Ne zavarja meg őt semmiféle vallásos gátlás, ne vethesse senki a szemére, hogy klerikális gondolkodású.”

Nos, gyermeke lett is „valaki” Olyan befolyásos valaki, hogy amikor édesapja fél oldalára megbénult, ötszobás lakásukból elfekvő kórházba tetette, s olykor egy hónap is eltelt, míg ránézett... Szinte a halála előtt, az elfekvőben mondta nekem az apa: „Hát gyerek az ilyen? Pedig mindent, de mindent megadtam neki...” – Valóban minden földi jót megadott a fiának, és hadd tegyem hozzá, hogy a *maga módján* jót is akart! Csak-hogy Isten nélkül még a jó sem jó.

Gondolok egy elvált házaspárra, akiknél felváltva lakott itjüvá serdült gyermekük. Szülők éveken át azon versenyeztek, ki tudná drágábbnál drágább ajándékokkal maga elé fordítani gyermeke szeretetét. Egy társasutazás alkalmával a gyerek disszidált. Első elében azt írta a szüleinek: „Meguntam, hogy vásárfiának tekintetek. Inkább egye-
kínlódok, és most tényérokat mosogatok egy vendéglőben. Egyelőre ne is keresse-
.”

Gondolok egy másik fiatalra, aki bejelentette, hogy síelni megy karácsony szent es-
én, mert elege van szülei szaloncukros és ajándékokkal túlzásúfolt karácsonyaiból,
elyeknek rendszerint elégedetlenség és veszekedés a vége. Ő egyszer békében és
nden színjátszás nélkül akar karácsonyozni. A szülők hiába érveltek, hogy ők csak
akartak, gyereküknek nem kellett az így „túlzásúfolt” szenteste.

Valóban elgondolkoztató, szinte kétségbeejtő, hogy Isten nélkül, Jézus nélkül mi
g a jót is rosszul csináljuk! Valamiképpen még a legjobb szándékainkkal is így állha-
k gyermekeink elé és eltakarhatjuk előlük Jézust.

Nem tehetünk mást, mint azt, hogy *teljes fordulattal elfordulunk a gonosztól* – még
cor is, ha az a jó köntösében jelentkezik. És Jézus mögé állunk, mint Péter, akit Ő
ga mögé rejtett, egyetlen „mögém” szóval.

Ezer és ezer fiatal és kevésbé fiatal azt mondhatná erre és mondja is: – Kegyes be-
d! Miért forduljak én el bármitől, ami élvezetet ad? Az élet arra való, hogy lesza-
k mindennapi virágát, hogy a magunk módján éljünk jól. Hol vagyunk mi már ettől
aftalinszagú keresztyénségtől?! Nekünk ne papoljon senki! Minket ugyan hiába ver-
vál az egyház és bárki, mi éljük a magunk életét, magunknak. Mit kapunk mi cserébe,
bármitől elfordulunk, amit a papok gonosznak mondanak?

Valóban, mit is? Mit kaphatnak és kapnának!?

Akik így gondolkoznak és beszélnek, azok felé nincs üzenete az igének, hiszen ép-
a ők nem figyelnek rá soha. De szól azoknak, akik már legalább félfordulatot tettek
en felé. Azoknak, akik valamiféle megoldást keresnek további életükre nézve, és
rt várnak jézusi „eligazítást”

Ők megértik azt, amit befejezésül üzenek azoknak, akiknek már van fülük a hallás-
A félfordulatok embereinek, azaz *nekiink* azt kell tudnunk: azért forduljunk el *egé-
n* és ne csak félig-meddig a gonosztól, mert Isten soha, semennyire nem fordult el
ünk! Egyfolytában, ma is, most is jót cselekszik velünk, azért, hogy valóban és meg-
arhatatlanul örülni tudjunk az életnek, és vénségünkre is jó napokat lássunk. Leg-
szabb napjainkban is észrevehessük, megláthassuk a jót: *Őt magát!* És mindenben és
ndenkenben azt a jót, ami Tőle való.

Mit kapunk cserébe a gonosz helyett? Ezt a látást – hátralévő életünkhöz. Olyan lá-
t, amellyel a legsötétebb napokban is élni lehet, túlélni a gonoszt a Jóval, összerop-
ás nélkül.

Erre a látásra nyitogatja szemünket a Lélek!

Alkalmi prédikációk

Bibliáórára

Móra László Tibor

Kajántó

Az isteni időszámítás

Alapige: Zsoltárok 90,4; 2Péter 3,8–9

Az elmúlt bibliáórán azt hallottuk, hogy Jézus tanítványai a Mester mennybemene-tele előtt nekiszegezték a kérdést: mikor állítod helyre az országot Izráelnek? Mi volt Jézus válasza? Nem a ti dolgotok tudni az alkalmakat. Vagyis nem az a fontos, hogy mikor, hanem az, hogy tudjuk, bármikor eljöhet, és ezért felkészülve kell várni őt. Hogy ez megtörténjen, meg kell ismerünk az isteni időszámítást, ami másabb, mint az emberi. Ahhoz azonban, hogy megismerjük ezt, előbb nézzük meg az emberi időt.

Milyen is a mi időnk? Tudjuk azt, hogy ebben a földi időben élünk, mindent az időhöz szabunk, mindent mérünk. Amióta a teremtés alkalmával Isten megteremtette a negyedik napon a világító testeket, a nagyobbikat, hogy világítson nappal, a kisebbiket, hogy világítson éjszaka, és a csillagokat, amelyek az időszámítás meghatározói is egyben, a napok, hetek, hónapok telése hozzájuk van szabva, azóta a teremtett, látható világba belépett az idő mérése. Sajnos, napjainkban ez annyira meghatározza az életünket, hogy az idő vagy idő nélküliség rabságában élünk. Hányszor hangzik el az, hogy nincs időm valamire, hogy túl zsúfolt a programom, hogy szorít a határidő. Az ember elaprózza az idejét. Úgy is lehet mondani, hogy azzal, amit a teremtéskor Istentől kapott, nem tud jól sáfárkodni.

Az ember időérzéke nagyon relatív. Az, hogy valami mennyire hosszú vagy rövid, ember- és helyzetfüggő. Ha egy unalmas előadást kell végighallgatni, vagy a munkahelyről szeretne az ember hamarabb hazamenni, ha valakit vár, és az nem jön, akkor minden perc csigalassúsággal múlik. Ha ellenben egy kellemes baráti társaságban van, vagy szórakozik valahol, ha kapkodva készül egy találkozóra, akkor azt veszi észre, hogy nagyon hamar telik az idő, szinte repül.

A mi időérzékelésünket leginkább úgy tudom elmagyarázni, mint amikor valaki egy folyón levő csónakba evez, menetiránnyal háttal ülve. Csak azt látja, ami mellett már elhaladt, amit hátrahagyott. Csak azokat az eseményeket látjuk, tudjuk, ismerjük, amelyek már megtörténtek, amelyek a múlté.

Ezzel szemben Istennél minden teljesen másképp van. A 90. zsoltár azt mondja, hogy előtte ezer esztendő annyi, mint egy nap, és egy nap mint ezer esztendő, vagy mint egy őrjárásnyi idő éjjel. Hogyan lehet ezt érteni? Mit akar ezzel kifejezni a szentíró? Az időtlenséget. Azt a másfajta, örökkévaló időt, aminek nincs kezdete és nincs vége. Istennél már nem lehet használni a csónakban ülő és evező képet, mert ő nem csak azt látja, ami volt és ami ebben a pillanatban van, hanem azt is, ami be fog következni, mert minden az ő akaratának megfelelően történik, úgy, hogy minden belekerül abba a gondviselő munkába, amit ő a teremtés befejezése után elkezdett. Ezért ő már tudja és látja azt a pillanatot is, amikor meglesz a visszajövetel, amikor az ember ebből a véges időből átlép az ő végtelen idejébe, ahol nem lesz határidő vagy időhöz kötött rohanó életmód.

Az ember mindig szerette volna megérteni ezt az isteni időszámítást, az örökkévalóságot. Egy népmese is foglalkozik ezzel a kérdéssel, amikor a legkisebbik legény meg kell feleljen a király három kérdésére, hogy elnyerje a királylány kezét és a fele országot. Az utolsó kérdés pedig az, hogy mennyi az örökkévalóság. A legény pedig okosan megfelel erre a kérdésre. Valahol a világ végén van egy hatalmas üveghegy, amelynek a teteje az égig ér és egy élet nem elég, hogy azt megkerülje az ember. Minden ezer esztendőben rászáll a hegyre egy kismadár, aki hozzádörzsöli a csőrét a hegy oldalához. Amikor a hegy teljesen eltűnik, akkor telik el az örökkévalóságból egy pillanat. Miért próbálta az ember így megfogalmazni az örökkévalóságot? Mert az agyunk túl korlátolt abban, hogy megértsük azt, amit szem nem látott, fül nem hallott, emberi szív el nem gondolt.

De ezt az örökkévalóság-pillanatot érezheti az ember az életében már itt a földön is, amikor ebben a zaklatott világban a belső nyugalma visszatér, amikor a belső szoba csendjében Isten előtt leteszi a terhet a válláról, amikor az úrasztalánál magához veszi a szent jegyeket. Amikor az idő egy pillanatra megáll. Ezt érezhette Mózes fent a hegyen, hogy amikor visszatért a táborba, az arca sugárzott az Istennel való találkozástól. Ezt érezhette a három tanítvány, amikor Jézus megdicsőülésének tanúi voltak, és kijelentették, hogy jó nekik ott lenni, építsenek három hajlékot, és maradjanak ott. Lehet, hogy mi is egy pillanatra belekóstolunk ebbe az időtlenségbe, de aztán tovább kell menni egész addig, míg a véges emberi idő és a végtelen isteni idő végleg találkozik, s az utóbbi magába nyeli az elsőt.

Erről beszél Péter levelének ebben a részében. Isten nem késik az ígérettel. Sokan késedelemnek tartják, hogy még nem jött el. Talán azért is, mert Krisztus azt ígérte, hogy sokan az őt hallgatók közül nem látnak halált, és meglátják őt visszajönni. Azóta eltelt majd kétezer év. Meghaltak az apostolok és az első keresztyének. Utána meg generációk múltak el, és ez a világ még mindig őrlődik az idő szorításában, nem tudva, hogy mit hoz a holnap, evezve háttal a célnak, és csak a már megtett utat látva.

Mit mond Péter? Lehet, hogy sokan az ígéretet be nem tartásának látják ezt a dolgot. De még nem jött el az Úr, mert még nem látta elérkezettnek, alkalmasnak az időt. Majd akkor fog eljönni, amikor letelik a türelmi idő. Péter meg is magyarázza ezt. Isten türelmes. Nem akarja, hogy valaki is elveszen az övéi közül. Ezért még vár. Vagy bibliai példával élve, a jó pásztor még keresi az elveszett századik juhát. Hogy is van ez? Emberileg gondolkozva azt lehetne mondani, hogy fölösleges. Megmaradt a kilencvenkilenc. Nem kellene otthagyni a sokat csak azért az egyért, mert mi lesz, ha eközben azok is elvesznek? Túl nagy a kockázat és a veszteség. Egy profitorientált cég ezt tenné. De Isten szeretete nem profitorientált. Ott tudja hagyni a kilencvenkilencet, hogy megkeresse a századikat, vállalja vegye, meggyógyítsa, bekösse sebeit és visszavigye az övéi közé. Ez az az isteni türelem, amiről Péter beszél.

Ezzel a türelmi idővel pedig célja van az Úrnak. Mindenki megtérésre kell jusson. Sokszor elcsépelet frázisnak tűnik, de mégis nagyon fontos lépés az ember életében. Mit jelent ez a dolog? Lehet egyszerű visszafordulás, száználcvan fokos fordulat. Itt azonban teljes életmódváltásról beszél az apostol, amiben benne van a bűnbánat és a hit. Ami meg kell történjen akár egy hirtelen fordulattal, amikor Isten beleszól az életbe, mint Pál apostol életébe, akár egy hosszas folyamattal, amikor Isten szeretete és Szentlelke, mint egy folyó, csiszolja le a lelkünk érdes felületeit, hogy belesimuljunk atyai oltalmazó kezébe.

Ott van ez az isteni türelem. De meg kell jelennie az emberi türelemnek is. Én is türelmes kell legyek, mert nem tudom siettetni az Ő eljövését. Nem tudom kizökkenteni

az isteni időszámítást az én rohanó életemmel. Élnem kell az örök adventet. De nem akárhogy!

Éppen ezért ott lehet a kérdés számomra: mit tudok én tenni a jelen pillanatban? Hogyan várhatom ki a hátralevő időt? Türelemmel, Istenhez téréssel, hozzá fordulással. Tudva azt, hogy az ő ígérete nem késik, és az ő időszámítása nem egyezik a mi rohanó időnkkel, de valamikor, amikor ő elérkezettnek látja a pillanatot, amikor letelik a türelmi idő, szemmel láthatóan megjelenik ebben a világban. Ámen.

Esketési igehirdetés

Erős-Joó Béla

Poklostelek

Bőségben éljetez minden jó cselekedetre

Alapige: 2Korinthus 9,8

1. Bevezető. Kinek szól ez az ige? Az Útmutató szerint ez a mára rendelt ige. Nem lettünk korok emberének, hanem a mai embernek, a mai ünneplő gyülekezetnek szól. De különösképpen nektek, kedves ifjú pár! Titeket akar Isten kegyelméből megajándékozni, nektek akar utat mutatni már most, amikor az első lépéseket teszitek meg a házasság útján. Minden nap szól hozzánk, és vannak kiemelt napok az életünkben, amikor különösen megszólít minket Isten Igéje. (És így vannak napok, amikor igazán odafigyelhetünk rá, amikor tudjuk, hogy különösképpen HOZZÁNK szól.)

Miről szól ez az ige? Bőségről, gazdagságról, ajándékról szól – mint ahogyan ez a mai nap is számotokra. De amikor rákérdezzük erre a kincsre, ami foglalkoztat minket, akkor ne azt kérdezzük, hogy „*Mi az?*”, hanem azt, hogy „*Kicsoda az a kincs, ki az igazi ajándék számunkra?*” Ne csak a tárgyi ajándékokra tekintsünk! Benne vagyunk-e mi magunk az ajándékokban? Egymással gazdagodunk-e ma és nap mint nap? **Isten önmagával ajándékozza meg a világot!**

Az igazi gazdagság nem mérhető számokkal: sem ezresekkel, sem milliókkal, sem milliárdokkal. Akinek a számok jelentik a gazdagságot, az sohasem tud betelni majd vele! Annak mindig több kell, és csillapíthatatlan, betölthetetlen, kielégíthetetlen vágyakozása lesz. Erről azt mondja az Ige, hogy minden gonosz gyökere a pénz szerelme. Nem Istent szereted, nem embertársadat, nem a férjedet, nem a feleségedet, nem a családot és a többi embert, hanem a pénzt. – **Isten azt akarja, hogy ne a bizonytalan gazdagságban reménykedjünk**, amit a tolvaj ellop, amit a rozsdá meg a moly megemész, hanem abban a biztos gazdagságban, ami megmarad még e földi élet után is! Azt akarja, hogy gyűjtsetek magatoknak jó alapot a jövőre, hogy elnyerjétek az igazi és örök életet! (1Tim 6,17–18)

2. A bőség forrása: Isten. Milyen is Ő? Kicsoda Ő? Mit is tesz Isten?

Isten gazdag. Ő minden gazdagság forrása. Isten kegyelmes és jóságos. Mindazokat a javakat, amelyekkel bír, nem teszi félre önmagának, hanem megosztja velünk. Még az örök életet is! Ha Krisztust nektek odaadta, hogyne adna nektek Ővele együtt MINDENEKET! Krisztus maga mondja: „Én azért jöttem, hogy ÉLETÜK LEGYEN ÉS BŐVÖLKÖDJENEK!”

Isten hatalmas. Mindenható. Nála összpontosul a földi és a mennyei hatalom. Jézus pedig ezt mondja erről a mennyei hatalomról: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön...” Nemcsak fölötté áll mindeneknek, hanem ő a forrása minden hatalomnak: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” – mondja Jézus. Krisztussal azonban minden a tiétek!

Isten úgy akar megajándékozni titeket, hogy végtelen gazdagságából semmit ne tartson vissza: „*hogy minden kegyelmét kiárassza rátok!*” Nemcsak egy kis kóstolót akar nektek adni a királyi vendégségből, nemcsak ízelítőt ad valami mennyei jóból: hanem a teljes örökléttel akar megajándékozni titeket, ahol tökéletes boldogságban lesz részetek, az Ő közösségében!

Isten szeretete kiárad – rátok. Túlárad: nem lehet összegyűjteni semmilyen nagy edénybe! Túl buzog, kiömlik és bőséggel betölt benneteket. Betölti szíveteket szeretetével – de még ez az edény is, a ti szívetek is, túl kicsi ahhoz, hogy magába fogadja Isten végtelen nagy, túláradó szeretetét: ezért az is túl kell csorduljon, onnan is tovább kell áradjon ez a szeretet a másik ember felé.

Mit tesz tehát Isten? Meggazdagít a jó cselekedetre! Ajándékot ad nektek, és megtanít ajándékot adni. Megajándékoz bőségesen, hogy ti is ajándékok lehessetek – egymásnak, a másik embernek! Jóságával körülvesz, betölt és jóra indít titeket is! Engedjétek hát, sőt kérjétek őt, hogy áldásosan munkálkodjon bennetek és általatok! Nyissátok meg szíveteket feléje, hogy végtelen szeretetével eláraszson, és hogy aztán megnyilhosson a szívetek az emberek: a család, a gyülekezet, a barátok felé is, hogy velük is jót cselekedjétek!

3. A bőség mikéntje. „Mindenütt mindenkor minden szükségessel rendelkeztek.”

Mindenütt részesedni fogtok Isten gondviselő szeretetében. Ez nem attól függ, hogy egyik vagy másik helyre mentek majd lakni, éppen Poklostelekre vagy később bárhova máshova. Az áldás nem attól lesz a tiétek, hogy egy kis faluban laktok-e vagy egy nagy városban, hanem attól, hogy bárhol is lesztek, Isten jelenléte ott is megtapasztalható lesz. Akárhol is lesztek, Isten szeretete elkísér titeket! Otthon is, utazáskor is, munka közben is kész arra, hogy megmutassa az ő bőséges szeretetét. Ott van Ő veletek a beszippantott levegőben, amivel életet ad, ott van Ő veletek a nap sugarában, amellyel megsimogat, és ott van Ő veletek a zuhogó esőben, amely áldást és növekedést hoz a növényeknek: észreveszitek-e atyai gondviselését, oltalmazó jelenlétét a hétköznapi életben? És ott van Isten veletek különösképpen az ő kijelentésében: a Biblia lapjain! Ne hagyjátok hát porosodni ezt a Könyvet! Kérdezzétek meg Őt, hogyan akar titeket megáldani, hogy elveszíthetetlen kincsetek legyen a mennyben – és Ő válaszol majd nektek Igéjében! És itt van most Isten veletek a templomban, szól hozzátok, és ott akar lenni veletek és szólni akar hozzátok minél többször az Ő szent házában. Erre hívogat mindannyiunkat a harang zúgása: Istennel való hetenkénti vagy naponkénti találkozásra. Észre akarjátok-e venni őt, és kéritek-e az ő segítségét? Mert ott lesz Isten körülöttek mindenhol, körülölel majd szeretetével és megtartó erejével – de mindez még nem elég, mert Ő **BENNETEK akar lenni, ott akar munkálkodni**, hogy örök életre vezessen titeket és családokat, majdani gyermekeiteket. A szívetekben adjatok helyet Istennek, hogy életetek megteljen az Ő áldásaival!

Mindenkor. Minden nap, a szürke hétköznapiakon és a kiemelkedő ünnepnapokon egyaránt Isten az ő ajándékait bőséggel adja. Elfogadjátok-e, vagy elutasítjátok? Elismeritek-e, hogy tőle jön minden jó, és kéritek-e Őt, hogy adjon még többet – Igéjéből,

Szentlelkéből? „Mert aki kér, mind kap!” (Mt 7,8) Ne utasítsátok hát el Istent, hanem „Keressétek az Urat, *amíg megtalálható!*” (Ézs 55,6)

Minden szükségessel rendelkezetek! A világ olyan dolgokat tud kínálni, amire igazából nincs is szükségünk, ami sokszor rombol minket, egészségünket, közösségeinket, békességünket, Istennel való kapcsolatunkat és ezzel együtt minden értékünket. Az emberek sokszor nem azt veszik el/meg, amire szükségük van, hanem amihez – sokszor bűnös módon – hozzászoktak. (Ezekben a válságos években is sokaknak fontosabb a divat, a szenvedély, mint hogy kerül-e élelem a család asztalára...)

Mire van tehát igazán szükségetek? Vagy a korábbi pontosítást itt is alkalmazva: ki-re van igazán szükségetek? Szükségetek van Istenre és egymásra. Építő közösségekre és építő dolgokra.

„Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk *vele együtt* mindent?” (Róm 8,32) Isten végtelen gazdagsága Jézus Krisztus által lesz a miénk. A tiétek, kedves ifjú pár! Nélküle semmit sem cselekedhettek, ezt maga Jézus mondja, különösen jót nem. De Vele mindent meg tudtok tenni: még a kőfalon is átugorhattok! (2Sám 22,30) Saját korlátaitokat, bűneiteket átléphetitek!

Most egymást érezhetitek az igazi nagy ajándéknak, és nincs is ezzel baj. De Isten nyissa meg a ti szíveteket, hogy az ő legnagyobb ajándékát, Jézus Krisztust is meglássátok a magatok életében, Őt befogadjátok, mert általa kapjátok meg Isten minden gazdagságát és végtelen áldását. És Ő az, aki MEGŐRIZ titeket egymásnak ajándéknak, kincsnek. És teszi ezt úgy, hogy először is nem kapni akartok egymástól, hanem adni egymásnak: gazdagítani a másikat, jót tenni neki!

4. A bőség célja: a jó cselekvése. Isten túláradó szeretete titeket is szeretetre indít. Elsősorban most egymás felé. Aztán mások felé is. A családalapításkor nemcsak magatokra gondoltok, hanem egymásra és talán már leendő gyermekeitekre is. Gyarapodásotok nemcsak egy családot, hanem egy falut, egy gyülekezetet, népünket, Anyaszentegyházunkat is kell gazdagítsa.

Miért is kell jót tenni?

1. Mert Istenhez tartozásunkat ez mutatja meg: „Szeretett barátom, ne a rosszat kövesd, hanem a jót. Aki jót cselekszik, az Istentől van; aki pedig rosszat cselekszik, nem látta az Istent.” (3Jn 1,11)

2. Mert ez által felmutatjuk, megláttatjuk Istent, mint minden jónak forrását. „Úgy fénylik a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16)

3. Emberi közösségeinket is ez erősíti, ez építi: „Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat, jól cselekesztek.” (Jak 2,8)

4. Hogy a jó, amit kaptunk, nehogy ránk romoljon; az áldás (a gazdagság) nehogy átokká váljon. Bibliai példa erre a fölöslegesen és Isten parancsa ellenére felhalmozott manna, amely megbűdösödött és megkukacosodott. Nem bespájzolni kell belőle, hanem élni naponként Isten ajándékaival, az Ő dicsőségére és embertársaink hasznára.

5. Mert jó dolog jót tenni. Jó érzés jót cselekedni mással. „Jobb adni, mint kapni.” (ApCsel 20,35)

6. Mert ha megüresítjük magunkat, továbbadva a kapott javakat másoknak, Isten újra betölt minket áldásaival, újabb ajándékaival. Kiapadhatatlanok az ő forrásai! Teszi ezt kétféleképpen: először még itt, a földön, hogy hűséges sáfáraitra még többet bízhasson, hogy azok még többet szolgálhassanak az Ő dicsőségére; majd később pedig a mennyeknek országában elnyerjük a mi teljes örökségünket!

„Azoknak, akik *állhatatosan jót cselekedve* törekszenek dicsőségre, megbecsülésre és halhatatlanságra, **örök életet ad.**” (Róm 2,7) Ajándékozzon meg titeket is, házatok népét is, már itt a földön, de különösképpen a mennyek országában, Önmagával és egymással is! Ámen.

Temetési igehirdetés

Székely József

Kolozsvár–Alsóváros

- Előfohász
- Ének: 302,1–3. *Ím, nagy Isten, most előtted szívem kitérom...*
- Igeolvasás: Róma 7,14–24. *A belső és külső ember harca.*
- Ének: 310,1–4. *Szelíd szemed, Úr Jézus...*
- Igehirdetés:

Isten irgalmas

Alapige: Zsidókhöz 4,12–16

A Bukovinszky Csáki Miklós halálhíre az elmúlt napokban elhatott szívünk, lelkünk legmélyéig, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig. Olyan mélységekben érintett meg minket, mint amilyen mélységről a most hallott igeversekben van szó. Mélységesen érintette a halálhír elsősorban a családtagokat, a kovászna-vajnafalvi gyülekezetet, ennek a városnak a lakosságát, református Anyaszentegyházunkat, a lelkipásztorokat és fájdalmasan érintett minket, volt évfolyamtársakat. A lelkünk mélyéig hatolt a hír, és előhozott belőlünk érzéseket: a döbbenet, a rettenet, a fájdalom, az elkeseredés, a bűntudat kavargó érzéseit. A Miklós halálhíre nem csupán érzéseket, hanem szavakat is felszínre hozott. Emberi beszédet, véleményeket, megnyilatkozásokat. Szavakat, amelyek gyakran csak holt betűk egymás mellé rakosgatásából születtek. Mondatokat, amelyek lélektelen, üres vagy éppen semmitmondó szavak összefűzéséből alakultak.

Akik itt vagyunk ezen a temetési istentiszteleten, bizonyára mindannyian egyetértünk abban, hogy jó lenne, ha most minden elhalkulna. Minden emberi beszéd, minden vélekedés, minden kimondott vagy csak meggondolt vélemény. És jó lenne, ha ezen a temetési istentiszteleten az Ige szólna, amelyről itt olvastam: hogy az élő és ható *Istennek olyan beszéde*, amely az embereket hatalmába keríti, amely megvigasztalhat minket.

I.

Istennek beszéde élő és ható

Hiszem, hisszük, hogy Istennek beszéde, amelyet most felolvastam és magyarázni próbálok, *élő és ható*. Most, a jelenben, mindazok életében, akik hallják. Általában nehéz elvonatkoztatni a megszólaló embertől, de most mégis próbáljuk meg úgy, ahogyan gyülekezeteinkben is – az igehirdető személyétől függetlenül – odafigyelni az Istentől jövő üzenetre. Tegyük ezt azért, mert református vagy más felekezeti keresztyénekként hisszük, hogy az Ige élő és ható.

Arról az Igéről van szó, amely által Isten a világot teremtette, amely oly gyakran jelentett embereknek vigasztalást, eligazítást, tanácsot a nagy megpróbáltatások idején és

bátoritást a legnagyobb félelmek között. Arról az Igéről van itt szó, amely által valamikor Isten megszólította Bukovinszky Miklóst és elhívta az ő szolgálatára. Ezt az Igét tanulmányozta, kutatta – velünk együtt – a kolozsvári teológián. Istennek beszédét akarta ő is megérteni és megértetni, az Ige üzenetét akarta átadni a kalotaszegi Zsobokon, Sepsiszentgyörgyön, és tizenhárom esztendőn keresztül a kovászna-vajnafalvi gyülekezetben.

Van úgy, hogy Istennek élő és ható beszéde gyönyörűség és élvezet az ember számára. Így vallott erről Jeremiás próféta: *Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat, a te szavaid örömömre váltak nékem és szívemnek vigasságára, mert a te nevedről neveztettem, oh Uram, Seregeknek Istene!* (Jer 15,16). Öröm, ha valóban gyönyörködni tudunk Isten Igéjében. De elszomorító, ha Jeremiáshoz hasonlóan, a forrás, a patak kiapadását tapasztaljuk. A próféta így panaszkodott: *Olyanná lettél nékem, mint a bizonytalan vízü, csalóka patak.* Nem tudjuk, hogy mi történt Jeremiással, amint a maga teljességében azt sem tudjuk, hogy miként halványult el, miért erőtlenedett meg Isten Igéje Bukovinszky Miklós életében. Ilyen mélyre nem látunk, de nem is a mi dolgunk ezt tudni. Nem mi kell ezt megmagyarázzuk.

Mert az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.

Az Ige éles. Nem a mi beszédünk kell éles legyen. Nem az emberi szavak kell vágjanak, szúrjanak, meg- vagy elítéljenek, hanem Isten Igéje. Az ítéletet Istenre kell bízni. Egyedül ő ismeri az ember szívét, lelkét, gondolatait a maga teljességében. Mi gyakran csak azt látjuk, ami a szemünk előtt van. Isten a szívnek és léleknek ismerője. Ha pedig Isten joga az ítélet, akkor ez azt jelenti, hogy nem a miénk. Nekünk lehet véleményünk. És bizonyára van is. De mi nem vonhatunk le végkövetkeztetést. Itt, ebben az igazságszabban nem hangzik el, hogy amikor Isten Igéje élesen áthatja az ember életét, amikor megtörténik a szív indulatainak az átvilágítása is, mi a vizsgálódás végeredménye. Ezt a titkot Isten nem bízza ránk. Értsük meg ebből, hogy ez azért van, mert nem is a mi dolgunk!

II.

Istennek beszéde leleplező

Maga Isten leleplező. Az alapigében ezt olvassuk: *És nincsen oly teremtmény, amely nyilvánvaló nem volna előtte, sőt mindenkinek meztelennek és leplezetlennek annak szemei előtt, akiről mi beszélünk,* egészen pontosan: *akinek mi számot kell adjunk.* Minden teremtmény leplezetlen. És jó lenne, ha ezen a temetési istentiszteleten mindenki, aki itt van, valóban így hallaná. Nem az van az igében, hogy csak egyesek leplezetlenek. Minden teremtmény. Ebbe a *mindenbe* mindannyian beleférünk.

Az Ige világossága és éle minket is leleplez. Ne gondoljuk – még legtítkosabb percekben sem –, hogy gondolataink, szívünk szándékai, a kísértés idején megélt kudarcaink Isten előtt rejtve maradnak. Mindenki leplezetlen. Engedjük, hogy az Ige fénye, és ha kell, az éle bennünk is munkálkodjék.

Vannak dolgok, amelyeket *nem kell leleplezni.* Az elmúlt hónapokban, hetekben, napokban kiderült egy tragikusan végződött emberi élet néhány titka. Igen, néhány titok. De voltak és vannak olyan dolgok, amelyeket nem kellett leleplezni. Amelyet látott a család, amelyről tudott a gyülekezet. Milyen szomorú, ha a titok leleplezése idején figyelmünk csak arra irányul, ami kiderült, és közben elfelejtjük azt, ami a szemünk előtt volt és van. Mert, igenis volt lelkiismeretesen végzett munka, gyülekezetszervezés, külső és belső gyülekezetépítés. És volt sok – ezzel együtt járó – fáradtság, megpróbál-

tatás, kísértés és nyomorúság, amelynek terheit különösen érezte a lelkeszi család. Ehhez hasonló terhekről minden lekipásztor tud. Mindez leplezetlenül, itt volt előttetek Kovászna-vajnafalván is. Igen, vannak látható jelei és gyümölcsei Bukovinszky Miklós közöttetek végzett szolgálatának. A gyülekezetben, a városban és a megyében.

A nyilvánvaló dolgok mellett vannak olyan *titkok*, amelyeket *Isten Igéje leleplez*. Amikor ez megtörténik – ahogyan megtörtént elhunyt testvérünk életében –, akkor tulajdonképpen még nagyobb titokkal szembesülünk. Fény derül az emberi lélek, az emberi gondolkodás szédítő mélységeire. Megdöbbenő látni, hogy a lélek mélyén mennyi minden megtörténhet, hogy mi kavarghat egy ember lelkében és gondolataiban. És ilyenkor megijedünk. Talán attól is, ami bennünk van. Erre a kavargó mélységre utal a Miklós asztalán talált néhány verssor. Reményik Sándor *Kétféle fájdalom* című verséből idézem:

*Én nem félek a széthulló világtól,
Amíg a lelkem erős sziklafészek,
Én csak széthulló önmagamtól félek.
Attól, hogy sorsom kérdéseire
Nem csendül bennem méltó felelet.*

Önmagamtól félek, hallottuk a versből. Ki nem ismeri közülünk a félelmet? Ki nem érezte soha ebben a széthulló világban, hogy nem tudja kézben tartani a dolgokat? Ki az közülünk, aki még nem rettent meg ettől a félelemtől?

Erről szól ez a néhány verssor és ezen keresztül erről a félelemről vallott elhunyt testvérünk is. Igen, van úgy, hogy biztos sziklafészek a lelkünk, amikor erős és biztos a hittünk. Ilyenkor azt hisszük, hogy minden a miénk, minden a kezünkben van. És van, amikor úgy érezzük, hogy minden kifut a lábunk alól. Milyen szomorú, ha ilyenkor nincs alkalmas időben való segítség.

Erről a félelemről, a belső és külső ember harcáról írt Pál apostol is a Római levélben. Ezt hallottuk az igeolvasás rendjén: *Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint. De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével és engem rabul át a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban. Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?* (Róm 7,22–24)

A kérdésre Isten Igéje válaszol, amint sorsunk kérdéseire is ebben találunk méltó feleletet.

III.

Az együtt érző főpap: Jézus

Jézus, az Istennek Fia, a mi szabadító Főpapunk. Ő az, aki feltámadott, élő Úrként áthatolt az egeken, akinek hatalma van életen és halálon. Ő a mi közbenjárónk. Ha tudjuk, hogy bűneinket magára véve, Isten színe elé viszi – akárcsak a jeruzsálemi templomban, a szentek-szentjébe belépő főpap tette –, akkor megvigasztalódnak. Bűneink, félelmeink terhétől, a halálnak testéből egyedül ő szabadíthat meg.

Éppen ezért kell ragaszkodnunk a mi Urunkhoz. A kimondott hitvallásunkhoz: Hiszünk Istenben, mint Teremtőben, Jézus Krisztusban, mint Megváltóban, Szentlélekben, mint Vigasztalóban. Ha hozzá ragaszkodunk és belé kapaszkodunk, nem sodorhat el az ár.

Ez a nagy Főpap *meg tud indulni a mi gyarlóságainkon*. Mert ő is megkísértetett mindenkiben hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt. Megindul a mi gyarlóságainkon, a mi

bűneinken. Milyen jó, ha ezt a *megindult* Istent látjuk, amikor a bűnről beszélünk, amikor az emberi gyarlóság következményeit szemléljük. Megnyugtató tudni, hogy ő együtt érző Isten. Nemcsak mi indulunk meg ezen a temetési istentiszteleten, nemcsak mi állunk itt együtt érző szívvel a család mellett, gyülekezet mellett, hanem az a feltámadott Krisztus, akiről azt mondja az apostol, hogy ő is meg tud indulni, mert ő is megkísértetett mindeneben, hozzánk hasonlóan. Milyen megdöbbentő gondolat: Jézus Krisztus, az Isten Fia, akiben testté lett az Ige, aki közöttünk járt – valaki így fogalmazott: aki közöttünk üttötte fel sátorát –, az a Jézus is megkísértetett mindeneben, hozzánk hasonlóan. Ha pedig ő is megkísértetett, mennyivel inkább megeshet ez velünk.

Ki az közülünk, aki nem kísértetett meg? (kenyérkérdés, hatalom stb.) Jézus megkísértetett, kivéve a bűnt. Azaz csak ő nem esett bűnbe, csak ő nem vétkezett. Amikor az apostol ilyen kizárólagosan megállapítja, hogy *csak ő nem*, akkor ez azt is jelenti, hogy *mindenki más viszont igen!* Az igehallgató gyülekezet, a temetési istentiszteleten jelenlévők mindannyian megkísértetünk és vétkezünk. Persze tudjuk, ha elesünk, arra van szükségünk, hogy valaki felemeljen. A segítség az alkalmas időben kell!

Kedves Tünde, Géza, Mátyás! Ti próbáltatok segíteni és veletek együtt sokan mások is. Sajnos, csak a szomorú kérdés maradt: miért nem sikerült? Talán azért, mert *a segítség elfogadását is meg kell tanulni*. Miklós bárkin szívesen segített, csak úgy, természetesen, nagyvonalúan. Sokan elfogadták, elfogadtuk az ő segítségét. Ő azonban nem tudta elfogadni.

Nyilván most azt is meg kell kérdezzük magunktól: mi kerestünk-e, találtunk-e alkalmas *időt és módot* a segítségre? A válasz fájdalmasan rövid: nem.

Az alapige utolsó sorai mégis biztatnak: *Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül*. Kérni kell a kegyelmet. És a kérésen túlmenően meg kell tanulni elfogadni. Mert lehet, hogy az engem megszólító felebarát szaván keresztül Isten keres vagy a felém kinyújtott kéz éppen Isten mentő keze.

Gyászoló testvéreim, segítségre lesz szükségetek, amint nekünk is segítség kell, amíg élünk. Sajnos, a mi együttérzésünk, emberi segítségünk nem lesz elég. Isten segítségére van és lesz szükségetek!

A hathatós emberi segítség ott jelenik meg, ahol a szeretet munkálkodik. Miklós utolsó igehirdetése (a kovászna-vajnafalvi gyülekezetben) a szeretetről szólt. *Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek*. (Jn 13,34) Nem az ő szavai voltak ezek, ahogyan ez az igehirdetés sem csupán az én szavaimból állott össze. Hiszem, hogy az is és ez is Isten élő és ható Igéje. Egymást szeressétek, mert a szeretetben válik hathatóssá a segítség. Szeretet szükséges ahhoz, hogy felemeljük egymást, de ahhoz is szeretet kell, hogy elfogadjuk a felkínált segítséget. Isten irgalmasságáról is csak szeretve lehet hitelesen beszélni.

Járuljunk bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy mindannyian irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül! Tőle fogadjuk el a kegyelmet, akié minden hatalom mennyen és földön. Ámen.

• Imádság

Örökkévaló Istenünk, mennyei Atyánk, megváltó, megszabadító Jézus Krisztusunk, ebben a teremtett világban, és bennünk is munkálkodó Szentlélek! Megrettent szívvel, fájdalommal és félelemmel szólítunk meg téged. Amikor ezen a temetési istentiszteleten Téged keresünk, megköszönjük, hogy Igéd vigasztaló szavai által Te is kerestél és megtaláltál minket. Köszönjük, hogy a te élő és ható Igéd munkálkodik az emberi lélekben és gondolatokban, megerősít gyengeségünkben, vigasztal szomorúságunkban, reményiséget ad kilátástalan helyzetünkben. Ezt az Igét köszönjük neked. Most, amikor itt együtt vagyunk, az életért is neked adunk hálát, elhunyt testvérünk negyvenegy esztendejéért. Mindazért, ami jó és szép volt ebben az életben. Mindazért, ami áldozatvállaló szeretetből született. Azokért a gyümölcsökért, amelyeket – családjában, a gyülekezetekben, kisebb és nagyobb közösségekben – termett. Legyen a te neved áldott ezekért!

Most azért imádkozunk, hogy a Te vigasztaló Szentlelkeddel légy egészen közel a gyászoló családhoz. A mi szavaink gyakran üresek, erőtlenek, hatástalanok. A te meg-elevenítő és vigasztaló Lelkeddel adj erőt a feleségnek, a fiúknak, az édesapának, testvérnek, barátoknak, ismerősöknek, gyülekezetünknek. Mindannyian rá vagyunk utalva a Te minket megsegítő, megvigasztaló Szentlelked erejére. Kérünk Téged, bűneinket bocsásd meg, kegyelmedet közöld velünk. Nem érdemeinkre hivatkozva kérünk, hanem csak azért, mert tudjuk, hogy Te irgalmas Isten vagy. Ámen.

- Az Úr imádsága
- Ének: 214,1-5. *Győzhetetlen én köszálom...*
- Áldás

(Elhangzott Bukovinszky Csáki Miklós ravatalánál, 2010. nov. 22-én, Kovászna-Vajnafalván.)

Csen apó története

Egy olyan történetet szeretnék elmondani, amely azt példázza, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra van.

Csen apó történetének a híre messze vidékre eljutott. Kivételesen bölcs embernek ismerték, akit azonban nem mindig tudtak megérteni.

Így történt akkor is, amikor Csen apó egyetlen lova elveszett az erdőben. Valahogy elszabadult, és úgy elnyargalt, hogy nyoma veszett. Este jöttek a szomszédok, hogy kifejezzék együttérzésüket a nagy bajban. Az apó azt kérdezte tőlük: „Honnan tudjátok, hogy ez baj?”

A szomszédok összenéztek, nem értették. Hogyne lenne baj, hiszen az öreg kenyéskeresete veszett el.

Alig telt el egy nap, bámulatos esemény következett. Csen apó lova hazajött négy vadlóval együtt, akikkel valahol a vadonban összebarátkozott. Az apó gyorsan becsukta a kaput, és beterelte a lovakat az istállóba.

Jöttek is a szomszédok, hogy sok szerencsét kívánjanak, hiszen Csen apónak nagy jó jutott osztályrészül. „Honnan tudjátok, hogy ez jó?” – kérdezte az öreg.

A falubeliek csodálkoztak, hiszen ennyi lóval a falu első gazdája lett Csen apó.

Másnap Csen apó fia elkezdte betörni, megszelídíteni a vadlovakat, közben az egyik úgy levetette magáról, hogy eltört a lába. Csúnya, nyílt törés lett.

Újra jöttek a szomszédok, igazi, keleti részvétellel, hogy ebben a bajban melléjük álljanak. „Honnan tudjátok, hogy ez baj?” – kérdezte megint Csen apó.

A szomszédok megdöbbenek, hogy egyetlen fia állapotára ilyen mer mondani. Közben a nagy csendet odakintről kétségbeesett jajgatás törte meg. Kiderült, hogy a postás jár a faluban, és behívókat visz szét a legényeknek, mert kitört a háború. Csen apóékhöz is hozta a behívót. „Micsoda szerencse! – mondták a szomszédok. – Ennek a fiúnak nem kell bevonulnia katonának!”

„Honnan tudjátok, hogy ez szerencse?” – mondta megint Csen apó.

De ez már sok volt a szomszédoknak! Felálltak, és szó nélkül hazamentek. Ki-ki gondolta a magáét.

Csen apóék orvosért küldtek, és jött is a missziós orvos. Sínbem tette a törött lábat, majd olvasott nekik az evangéliumból. A család fogékony szívvel hallgatta, megismerték Jézus Krisztust, az ő Megváltójukat. Isten szeretete megragadta az egész családot.

„Ez igen ez már szerencse!” – újságolta most már Csen apó mindenfelé.

(Ungár Aladár: *Íme, az ajtó előtt állok* című könyvéből)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Bocskai István második végrendelete

(részlet)

„Igaz keresztyén hitemről és vallásomról először, mellyel idvességemre az én kegyelmes Istenemnek, teremtőmnek tartozom, ilyen vallást tészek, hogy vallom az Atyát, Fiút, Szentlelket, teljes Szentháromságot egy bizony Istenségben lenni: és az egy Úrjézus Krisztusnak érdeméért minden bűneimnek bocsánatját, és noha ifjúságomtól fogva minden életemet, mind ő szent Istensége, mind az emberek előtt jó lelkiessémmel igyekeztem viselni, de mint Ádámtól származott és gyarlóság alá vettetett ember, por, hamu, nem angyal lévén, a bűnnek terhe alá vallom és esmérem magamat. De erős és bizonyos hitem, minden én bűneimnek bocsánatja felől oly vagyok, az én Krisztusomnak érdeméért, hogyha min a széles világnak bűneit és annak számlálhatatlan voltát egyedül cselekedtem volna is, és terhe rajtam volna is, az én idvezítő Krisztusomnak minden hívekért, énérettem is, szegény bűnös főregért, a keresztfán kiontott csak egy csepp vére is azoknál nagyobb, hathatósabb és érdemesebb lévén, énrólam azt elmosta, s szent Atyjánál nékem kegyelmet és engesztelést szerzett, és az én igaz hitem mellett engemet az idvezülendők száma közé rendelvén, a szenteknek örök életre választott seregében, társoságában részesített, és ekképpen minden kétség kívül bizonyos lévén idvességem felől, az én lelkemet ajánlom az én idvezítő Istenemnek kezében, testemet pedig a földnek, közönséges anyának hagyom, ahonnan vétetett, tudván, hogy por volt, és ismét porrá kell lenni. ...

... az én tanácsomat, tetszésemet, igazán és jó lelkiessémmel megírom, szeretettel intvén mind az erdélyieket és magyarországi híveinket az egymás közt való szép egyezségre, atyafiúi szeretetre. Az erdélyieket, hogy Magyarországtól, ha más fejedelemség alatt lesznek is, el ne szakadjanak. A magyarországiakat, hogy az erdélyieket el ne taszítsák, tartsák ő atyafiainak, és ő véreknek, tagjoknak. ...”

(Kassa, 1606. december 17.)